

JUS134 Rettshistorie og komparativ rett

Undervisningsspråk

Norsk

Undervisningssemester

Vår

Undervisningsstad

Det juridiske fakultet, Bergen

Mål og innhald

Føremålet med JUS134 Rettshistorie og komparativ rett å

(I) verta i stand til å analysa, forklara og diskutera korleis ein rettskultur er sett saman av dei rettskulturelle faktorane konfliktløsning, normproduksjon, rettferdsideal, juridisk metode, profesjonalisering og internasjonalisering.

Vidare å

(II) verta i stand til å analysa, forklara og diskutera karakteren av desse rettskulturelle faktorane i den norske, finske, engelske,franske og tyske rettskulturen.

Og

(III) å kunna analysa, forklara og diskutera både historiske og no pågåande endringar i desse rettskulturelle faktorane, og relatera desse endringane til retten sine ulike nivå.

Læringsutbyte

Kunnskap:

I JUS134: Rettshistorie og komparativ rett skal studentane (1) få kunnskap om kva ein rettskultur er, og korleis den vert forma og omdanna gjennom møte med rettskulturelt gods frå andre rettskulturar. Det vil vera ein særleg fokus på dei 6 rettskulturelle strukturane *konfliktløsning, normproduksjon, rettferdsideal, juridisk metode, profesjonalisering og internasjonalisering*. Deretter skal studentane (2) få kunnskap om det historiske grunnlaget for den norske rettskulturen gjennom å studera norsk rettshistorie i eit europeisk perspektiv. Igjen vil dei 6 rettskulturelle strukturane stå i sentrum Deretter skal studentane (3) få kunnskap om den norske, finske, engelske, franske og tyske rettskulturen når det særleg gjeld særleg dei 6 rettskulturelle strukturane.

Kunnskap om *konfliktløsning, normproduksjon, rettferdsideal, juridisk metode, profesjonalisering og internasjonalisering* skal studentane tileigna seg gjennom følgjande spesifikke tema handsama i pensumlitteraturen:

(1) Rettskultur

- Rett som kultur
- Danning av, og møtet mellom rettskulturar
- Rettskultur og resepsjon av rett, og særleg det rettskulturelle filter
- Ein rettskultur sine ulike nivå etter Kaarlo Tuori sin modell
- Rettskulturell endring, og kommunikasjonsteknologien si rolle i slike endringsprosessar
- Den nordiske rettskulturen
- Rettskulturell og dei transnasjonale rettsordenane, representert med EMD og EU-domstolen

(2) Den norske rettskulturen si historie i eit europeisk perspektiv

- Normskaping gjennom rettspraksis, og framveksten av en rikslovgjeving i Europa og Noreg i høgmellomalderen
- Rettsstudiet på europeiske universitet frå 1100-tallet, og korleis dette påverka den norske rettskulturen i høgmellomalderen, særleg når det gjeld metodetenking.
- Kva romarretten, kanonisk rett og naturrett har hatt å seia for utviklinga av en felleseuropeisk rettskultur, ein *ius commune*
- Rettskjeldelærer og rettferdsideal i norsk og europeisk mellomalder
- Den rasjonalistiske naturretten i europeisk og dansknorsk rettshistorie, og det dansknorske juridiske embetsstudiet av 1736 i høve til dette
- Naturretsbaserte rettskjeldelærer og universalisme på 1700-tallet, og sedvanebaserte nasjonale rettskjeldelærer på 1800-tallet, samt utviklinga av den særlege norske rettsrealismen
- Den deduktive metoden og det denne fekk å seia for rettspraksis frå 1700-tallet, og europeisk lovgjeving frå 1800-tallet, og så særleg framveksten av det forutbereknelege som rettferdsideal
- Det internasjonale inspirasjonsgrunnlaget for endringar av den norske rettskulturen etter mellomalderen

(3) Komparativ rett: den norske, finske, engelske, franske og tyske rettskulturen

- Karakteristika ved og skiljet mellom common law- og civil law-tradisjonane
- Faktorar som gjer at nokre rettstradisjonar står fram som mixed legal systems
- Den norske rettskulturen, og særleg samspelet mellom lovgjeving og domstolar i den
- Den finske rettskulturen, og særleg den som representant for ein nordisk rettstradisjon saman med den norske rettskulturen
- Den engelske rettskulturen, og særleg praksis si rolle i den
- Den franske rettskulturen, og særleg lovgjevinga si rolle i den
- Den tyske rettskulturen, og særleg rettsvitskapen si rolle i den
- Dei utfordringar EF-retten og Dei europeiske menneskerettane stiller den norske, finske, engelske, franske og tyske rettskulturane ovanfor

Krav til studierett

MAJUR

Undervisningsformer og omfang av org.und

Førelasingar og grupper

Obligatorisk undervisningsaktivitet

1. Gruppemøte, oppgåveskriving og kommentering er obligatorisk. Utrekninga av deltakinga blir gjort som fastsett i "Retningslinjer for utregning av obligatorisk deltakelse".
2. Underkjende element i dei obligatoriske arbeidskrava kan ikkje tas om att før ved neste kurs.
3. Kursgodkjenning eldast ikkje.

Kvar student skal i løpet av JUS134 Rettshistorie og komparativ rett levera 3 obligatoriske arbeidsgruppeoppgåver til godkjenning. Følgjande krav må vera innfridde for at oppgåvene skal verta godkjent:

- Oppgåva må vera på minst 700 ord og maksimum 1750 ord.
- Oppgåva skal vera eit svar på spørsmålet i den grad at oppgåva ville ha vore kvalifisert til ståkarakter på eksamen.
- Oppgåva skal vera ein ferdig tekst, og ikkje ei samling stikkord eller ufullstendige setningar.

Kvar student skal i løpet av JUS134 Rettshistorie og komparativ rett kommentera 2 x 3 arbeidsgruppeoppgåver skrivne av andre medlemmar av arbeidsgruppa. Følgjande krav må vera innfridde for at kommenteringa skal verta godkjent:

- Dei samla kommentarane til kvar av dei 6 oppgåvene skal innehalda minst 4 substansielle kommentarar. Med ein substansiell kommentar vert det forstått kommentarar som drøftar innhald og/eller framstilling med fullstendige setningar, og som er eigna til å gje rettleiing.

Dersom storgruppeleiar er i tvil om krava til arbeidsgruppeoppgåve eller kommentarar er oppfylt, skal vedkomande oversenda materialet til den fagansvarlege som skal treffa skriftleg grunngeve vedtak. Den aktuelle student vil deretter verta kontakta av den administrativt ansvarlege for 3. studieår, som opplyser om vedtaket. Det skriftlege vedtaket skal deretter gjerast tilgjengeleg for studenten ved personleg overlevering, som vedlegg til skjermbrev, eller ved postsending.

Vurderingsformer

Etter kurset vert det avlagt ein heimeeksamen. Oppgåvene skal leverast elektronisk i Inspira.

Ordgrensa er 5000 ord.

Karakterskala

A til E for bestått og F for ikkje bestått

Litteraturliste

Storparten av hovudlitteraturen til JUS134 Rettshistorie og komparativ rett er skrevet for å nyttast i undervisninga i faget. Tilpassingsgraden og relevansen er difor særst høg.

Litteraturen som dekkjer den rettskulturelle og komparative delen av faget er på engelsk. Dette fordi tema er transnasjonalt, og det er dermed naturleg at det vert formidla på eit språk som vert nytta på tvers av landegrensar. Det gjer det òg lettare å nytta kunnskapen på ein internasjonal arena seinare i virket som jurist.

Emneevaluering

I henhold til retningslinjer for evaluering av emner ved Det juridiske fakultet.

Kontaktinformasjon

Emneansvarlig: professor Jørn Øyrehagen Sunde

Administrativt ansvarlig: 3.studiear@jurfa.uib.no

MAJUR Femårig masterprogram i rettsvitenskap

Graden

Profesjonsstudiet i rettsvitenskap fører fram til graden master i rettsvitenskap. Studiet er femårig (300 studiepoeng).

Fagleg innhald

Kvar einaste dag dukkar det opp rettslege spørsmål i samfunnsdebatten. Det kan dreie seg om menneskerettar, straff, skattereglar, miljø og IT. Dette er spørsmål som engasjerer dei fleste. Det er vanskeleg å tenkje seg eit velfungerande samfunn utan rettsreglar. Retten slår fast korleis borgarane skal opptre i ulike samanhengar, og dette heng nært saman med politikk og moral. Her er juristane viktige aktørar. Oppgåva deira er å ta avgjerder i rettslege spørsmål med grunnlag i gjeldande reglar, og å gi opplysningar og råd. Men samfunnet er i stadig utvikling, og rettsystemet står heller ikkje i ro. Gjennom lovarbeid gir juristane viktige tilskot til samfunnsutviklinga.

Poenggrense ved siste opptak

For søkjarar med generell studiekompetanse er fristen for å søkje 15. april.

For spesielle søkjargrupper og for søkjarar med realkompetanse er fristen 1. mars.

Du søker gjennom Samordna opptak (SO). Du finn søknadsskjema og meir informasjon på nettet: www.samordnaopptak.no

Søk opptak til Universitetet i Bergen og til integrert masterprogram i rettsvitenskap.

Opptakskrav

Generell studiekompetanse

Poenggrense ved siste opptak

Ordinær kvote: 52,3

Førstegangsvitnemålskvote: 48,9

Tilrådte forkunnskapar

Gode norskkunnskapar er ein fordel

Studieplassar

350

Presentasjon

**Kan dei etterlatne etter eit drapsoffer hindre drapsmannen i å ta permisjon frå fengselet?
Når kan ein bruke tvang for å behandle rusmisbrukarar? Kven kan straffast dersom olje lek ut og søler til kysten vår?**

Kvar einaste dag dukkar det opp rettslege spørsmål i samfunnsdebatten. Det kan dreie seg om menneskerettar, straff, skattereglar, miljø og IT. Dette er spørsmål som engasjerer dei fleste, og som juristar jobbar med.

Det er vanskeleg å tenkje seg eit velfungerande samfunn utan rettsreglar. Retten slår fast korleis borgarane skal opptre i ulike samanhengar, og dette heng nært saman med politikk og moral. Her er juristane viktige aktørar. Gjennom profesjonsstudiet i rettsvitenskap lærer du å analysere, drøfte og ta standpunkt til rettsspørsmål på grunnlag av etablert juridisk metode. Du tileignar deg kunnskap om sentrale delar av rettssystemet og lærer å skaffe deg ny juridisk kunnskap.

Læringsutbytte

Ein kandidat med mastergrad i rettsvitenskap frå Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen skal:

- kunne gjere greie for, og bruke riktig, eit betydeleg tilfang av juridiske omgrep, verdiar, reglar og prinsipp i norsk rett, òg innanfor internasjonale juridiske system
- vise gjennom bruk i gjevne situasjonar at grunnleggjande materielle kunnskapar, innan studiet sine ulike fagområde, held ein akseptabel kvalitet
- kunne bruke anerkjent juridisk metode til å analysere komplekse juridiske problemstillingar, herunder drøfte, argumentere og sjølvstendig ta standpunkt til problemløysninga
- kunne forfatte løysningsforslaga sine i ulike teksttypar og i munnleg framføring
- kunne gjere greie for rettspolitiske vurderingar knytt til gitte juridiske problem
- kunne forklare yrkesetiske sider ved profesjonsutøvinga
- kunne tilegne seg ny juridisk kunnskap ut over det lærestoff som inngår i studiet, og bruke denne kunnskapen i løysing av juridiske problemstillingar
- gjennom masteravhandlinga vise evne til å analysere ei sjølvformulert juridisk problemstilling, gjennomføre sjølvstendig innsamling og evaluering av relevant grunnlagsmateriale, og presentere konklusjonen i ei akademisk tekstform
- kunne arbeide i gruppe med andre som ein deltakar som bidrar aktivt til gruppa si løysning av juridiske problem

Undervisning

Profesjonsstudiet i rettsvitenskap byggjer på ein kursmodell.

Dette inneber at alle studentane i utgangspunktet tek dei same faga/kursa i same rekkjefølgje, slik desse blir gjennomførte i studieåret. På denne måten byggjer det eine faget på det andre, og det blir jamn progresjon gjennom heile studiet. Prøvinga av studentane skjer på kvart enkelt fag eller kurs. For å få godkjent lukka kurs, må du som hovedregel ha oppfylt krava i studieplanen om å vera til stades på samlingar, levera oppgåver, med meir.

Introduksjon

Kan ein saksøkje sjukehuset dersom ein blir gravid etter ein steriliseringsoperasjon? Når kan ein bruke tvang for å behandle rusmisbrukarar? Kven kan straffast dersom olje lek ut og forureinar kysten vår?

Kvar einaste dag dukkar det opp rettslege spørsmål i samfunnsdebatten. Det kan dreie seg om menneskerettar, straff, skattereglar, miljø og IT. Dette er spørsmål som engasjerer dei fleste, og som juristar jobbar med.

Det er vanskeleg å tenkje seg eit velfungerande samfunn utan rettsreglar. Retten slår fast korleis borgarane skal opptre i ulike samanhengar, noko som heng nært saman med politikk og moral. Her er juristane viktige aktørar.

Noko av det viktigaste du lærer på studiet er å tolke og bruke rettskjeldene på riktig måte for å nå fram til haldbare resultat. I juridiske tvilstilfelle finst det ikkje alltid fasitsvar. Her må ein ofte byggje på verdiar i samfunnet og rettskulturen for å finne ei best mogleg løysing. Du vil lære å løyse konkrete rettsproblem, og bli i stand til å argumentere og leggje fram ei sak på ein god og overtydande måte.

Studievegar

Profesjonsstudium

Det integrerte masterprogrammet i rettsvitenskap er eit femårig studium. Alle studentane tek i utgangspunktet dei same emna i same rekkjefølgje. Det eine emnet byggjer på det andre, og du får ein jamn progresjon gjennom heile studiet. Studiet byggjer på problembasert læring. Du vil lære å jobbe sjølvstendig og i grupper. Studiekvardagen består av alt frå innlevering av oppgåver til obligatorisk undervisning, forelesingar, seminar og eksamenar.

Forsking

Fakultetet har forskingskompetanse innanfor alle sentrale juridiske emne. Fagmiljøet er blant dei leiande i Norden innanfor strafferett, straffeprosess og politirett, og har sterk kompetanse i sentrale formuerettslege fag, forvaltingsrett, internasjonal privatrett og rettsteori og rettsfilosofi. I tillegg blir det satsa på å utvikle forskingsmiljø innanfor konkurranserett samt energi- og ressursforvaltingsrett. Demokrati og rettsstat er eit nytt satsingsområde ved UiB der fakultetet er sterkt involvert.

Visste du at ...

Kvar tredje jusstudent reiser på utveksling. Kva med å studere EU-rett i Brussel, miljørett på New Zealand, opphavsrett i Paris, menneskerettar i Lancaster eller konfliktløysing i USA?

Oppbygging

Studiet byggjer på problembasert læring. Dei tre første åra er studentane delte inn i arbeidsgrupper som møtast kvar veke for å løyse ei gitt oppgåve. Kvar enkelt student skal skrive eit sjølvstendig svar som dei får tilbakemeldingar på.

På fjerde eller femte studieåret kan du velje emne etter eigne interesser. Du skal også skrive ei masteroppgåve basert på ei juridisk problemstilling. I løpet av denne perioden har du høve til å reise på studieopphald i utlandet.

Det første semesteret går ex.phil. og ex.fac. parallelt fram til oktober/november. Vi gjer merksam på at studentar som har examen philosophicum og examen facultatum frå før, berre får 10 studiepoeng i haustsemesteret. Emnet i forvaltingsrett I byrjar i månadsskiftet oktober/november og endar med eksamen i januar.

Utveksling

Det finst mange alternativ for deg som ønskjer å studere eit semester eller to ved eit universitet i utlandet. På det integrerte masterprogrammet i rettsvitenskap kan du reise på utveksling i det fjerde eller femte studieåret. I løpet av studieopphaldet kan du ta valfrie emne, eller skrive masteroppgåva di.

Vi har vald ut særskilde samarbeidsuniversitet for å finne det fagtilbodet som passar best for våre studentar, og vi har mange utvekslingsavtaler som du kan dra nytte av. Heile 1/3 av studentane ved jusstudiet reiser på utveksling.

Kva med å studere EU-rett i Brussel, miljørett på Auckland eller i Reykjavik, opphavsrett i Paris, menneskerettar i Lancaster eller konfliktløyising i Hamline, USA? Du kan velje mellom nærare 100 universitet i heile Europa og dessutan Hong Kong, Sør-Afrika, Australia, New Zealand og USA.

Yrkesveggar

Få utdanningar fører fram til jobb i så mange ulike bransjar som juristutdanninga. Vi finn juristar overalt i arbeidslivet og det vil alltid vere stor etterspørsel etter deg med juridisk utdanning.

Medan fleire juristar går inn i næringslivet, f.eks. innan bank, forsikring, varehandel, industri eller skipsfart, jobbar andre innanfor offentleg forvaltning som i NAV, Skatteetaten og Konkurransetilsynet. Departementa og politiet er populære og viktige arbeidsgivarar for juristar. Andre aktuelle arbeidsplassar er mediebransjen og organisasjonslivet. Du kan dessutan arbeide med forskning og undervisning ved universitet og høgskolar.

Du kan også bli dommar eller gå inn i advokatyret. Det er berre juristar (advokatar) som har løyve til å drive profesjonell rettshjelp og føre saker for domstolane. For å få tittelen advokat og bevilling til å arbeide som advokat, må du ta eit obligatorisk advokatkurs. Du må også ha to års godkjend juridisk praksis, vanlegvis som advokatfullmektig, dommarfullmektig eller politifullmektig.

Søknadsprosedyre

For søkjarar med generell studiekompetanse er fristen for å søkje 15. april.

For spesielle søkjargrupper og for søkjarar med realkompetanse er fristen 1. mars.

Du søker gjennom Samordna opptak (SO).

Du finn søknadsskjema og meir informasjon på nettet: www.samordnaopptak.no

Søk opptak til Universitetet i Bergen og til integrert masterprogram i rettsvitenskap.

Opptakskrav

Generell studiekompetanse eller realkompetanse.

Tilrådte forkunnskapar

Gode norskkunnskapar er ein fordel, då du som jusstudent heile tida brukar det norske språket aktivt.

Antall studieplassar

ca. 350

Meir informasjon

Ønskjer du å vite meir, ta kontakt med studierettleiar:

studierettleiar.jurfa@uib.no

55 58 95 00

JUS135 Rettsstat og menneskerettar

Undervisningsspråk

Norsk

Undervisningssemester

Undervisningen starter i slutten av høstsemesteret, hovedtyngden av kurset går i vårsemesteret.

Undervisningsstad

Det juridiske fakultet, Bergen

Mål og innhald

Faget rettsstat og menneskerettigheter angår de grunnleggende krav individet kan stille til myndighetene. I Norge har dette vernet nedfelt seg i Grunnloven og internasjonale menneskerettighetskonvensjoner. Den europeiske menneskerettighetskonvensjon (EMK) er i dag av særlig betydning. Kravene innebærer både begrensninger på myndighetsutøvelsen, typisk at det må foreligge lov hjemmel for inngrep, for eksempel i ytringsfriheten (Grunnlovens § 100 og EMK artikkel 10), og at inngrepet ikke må være uforholdsmessig. Skal den enkeltes rettigheter sikres effektivt, kan dessuten visse positive tiltak fra statens side være påkrevd: Adgang til domstolene i visse sivile saker (EMK artikkel 6) kan tilsi at den ubemidlede må tilstås fri rettshjelp. Det er i første omgang nasjonale domstolars ansvar å påse at all myndighetsutøvelse skjer i samsvar med disse prinsipper. Men svikter det her, kan den svikten rammer bringe saken inn for Den europeiske menneskerettighetsdomstol som avgjør om staten har krenket menneskerettighetene.

Læringsutbyte

Etter endt kurs skal studentene kunne redegjøre for utvikling og innholdet av menneskerettighetsbegrepet, og det nasjonale og internasjonale vernet.

Studentene skal også kunne redegjøre for økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter og til forskjellige konvensjonsbaserte systemer for tilsyn med statens respekt for menneskerettighetsforpliktelsene.

Studentene skal ha tilegnet seg gode kunnskaper og dyp forståelse av, og slik kunne løse eller utrede juridiske problem med utgangspunkt i

- prinsippene for tolkning av grunnlovs- og konvensjonsbestemmelsene
- prinsippene for stillingen av disse ulike regelsettene i norsk rett
- prinsippene for statens plikt til å sikre menneskerettighetene
- hjemmelsskrav og domstolskontroll ved inngrep i menneskerettighetene
- følgende sivile og politiske rettigheter slik de er nedfelt i Grunnloven og/eller EMK:
 - retten til liv

- vern mot tortur og annen umenneskelig eller nedverdiggende behandling
- den personlige frihet
- prinsippene for rettfærdig rettergang og dom i straffesaker og sivile saker
- forbudet mot tilbakevirkende lover
- vern om privat- og familieliv
- religionsfrihet
- ytringsfriheten
- retten til forsamling, forening og politisk deltagelse
- eiendomsretten

Krav til studierett

MAJUR

Undervisningsformer og omfang av org.und

Kurset strekker seg over ca. 10 uker (ekskl. juleferie.) Kurset inneholder fem obligatoriske arbeidsoppgaver, en obligatorisk kursoppgave og en avsluttende skoleeksamen.

Forelesninger

Det avholdes 24 forelesningstimer konsentrert om å gi oversikt over faget, vanskelige spørsmål og oppdatering. Kort tid før eksamen avholdes så en to timers eksamensforberedende forelesning.

Gruppeundervisning

Studentene deles i storgrupper á 3 arbeidsgrupper. Tre to-timers storgruppesamlinger avholdes i plenum.

Oppgaveskriving

I forkant av hver storgruppesamling skal studentene arbeide med oppgaver i arbeidsgrupper. Oppgavene skal ha stigende vanskelighetsgrad og emnemessig korrespondere med det som gjennomgås på forelesningene. Hver student må skrive individuelle oppgavesvar og legge disse ut på nettet. Oppgavesvarene skal være relativt korte, men til gjengjeld ha best mulig kvalitet.

Kommentering

Studentene kommenterer hverandres oppgaver på nettet. Et fastsatt program med obligatoriske frister sikrer at oppgaver blir kommentert og at kommentarer blir lest på det pedagogisk optimale tidspunkt. Det tas sikte på at én til to oppgave per arbeidsgruppe per uke vil bli kommentert av en av fakultetets ansatte eller annen kvalifisert jurist.

Storgruppemøter

Storgruppesamlingenes primære formål er å generere en forståelsesfremmende diskusjon av de sentrale spørsmålene i faget. Samlingene gjennomføres etter følgende normalopplegg: Storgruppen diskuterer hva som er den beste måte å besvare oppgaven på. Herunder kan det tas utgangspunkt i vellykkede og mindre vellykkede oppgavesvar som er lagt ut på nettet. Storgruppelederen bør i denne forbindelse gi uttrykk for sin oppfatning av hva som er den beste fremgangsmåte for å løse oppgaven. Storgruppeleder skal fortrinnsvis fokusere på de vanskelige punkt og bør legge opp til diskusjon av spørsmål man kan trekke generell lærdom av. Det bør trekkes linjer fra oppgavens konkrete problemer til mer generell teori slik at forholdet mellom den spesielle rettsanvendelse og de generelle regler blir belyst. Det bør oppfordres til at studentene stiller spørsmål knyttet til oppgavene. Storgruppeleder kan likevel variere samlingene i forhold til normalopplegget. Eksempelvis kan samlingene konsentreres om emner studentene ønsker behandlet, eller det kan tas utgangspunkt i dagsaktuelle spørsmål. Forutsetningen er at variasjonen ivaretar læring i tråd med kursets progresjon.

Obligatorisk undervisningsaktivitet

1. Gruppemøter, oppgaveskriving og kommentering er obligatorisk. Utrekningen av deltakelsen blir gjort som fastsatt i "Retningslinjer for utregning av obligatorisk deltakelse."
2. I løpet av kurset skal en obligatorisk oppgave besvares og leveres inn. Tidsramme og ordgrense angis i kurset. Besvarelsen må være godkjent før studenten kan avlegge avsluttende eksamen i emnet.

Vurderingsformer

Etter kurset avlegges 4 timers skoleeksamen.

Eksamensspråk

Oppgaven: Norsk

Besvarelsen: Norsk/skandinavisk/engelsk

Tillatte hjelpemidler til eksamen

- Se § 3-5 i Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen:
<http://www.uib.no/jur/utdanning/reglement-og-prosedyrer/reglement-i-utdanningssaker-ved-det-juridiske-fakultet/utfyllende-regler-for-studier-ved-det-juridiske-fakultet-universitetet-i-bergen>

Særregler om ordbøker

- Man kan iht. studiereglementet ha med seg én rettskrivingsordliste eller ordbok. Merk at ordbøker som for eksempel inneholder både norsk-engelsk og engelsk-norsk regnes som én ordbok.
- Ordbøker som er til/fra de to samme språkene, for eksempel norsk-engelsk/engelsk-norsk, i to fysiske bind regnes også som én ordbok. Disse kan ha forskjellig utgiver og/eller være ulike utgaver.

- Ordbok som nevnt ovenfor kan ikke kombineres med andre typer ordbøker. Kombinasjoner som utgjør mer enn to fysiske bind er ikke tillatt.

Karakterskala

Ved sensur av emnet benyttes karakterskalaen A til E for bestått og F for ikke bestått

Litteraturliste**Emneevaluering**

I henhold til retningslinjer for evaluering av emner ved Det juridiske fakultet.

Kontaktinformasjon

Kursansvarlig: professor dr. juris Jørgen Aall

Administrativt ansvarlig: førstekonsulent Nina B. Strandbakken (Nina.Berstad@jurfa.uib.no)

JUS134 Rettshistorie og komparativ rett

Undervisningsspråk

Norsk

Undervisningssemester

Vår

Undervisningsstad

Det juridiske fakultet, Bergen

Mål og innhald

I JUS134 Rettshistorie og komparativ rett skal studentane

(1) få kunnskap om kva ein rettskultur er, og korleis den vert forma og omdanna gjennom møte med rettskulturelt gods frå andre rettskulturar. Det vil vera ein særleg fokus på dei 6 rettskulturelle komponentane konfliktløysing, normproduksjon, rettferdsideal, juridisk metode, profesjonalisering og internasjonalisering. Deretter skal studentane

(2) få kunnskap om det historiske grunnlaget for den norske rettskulturen gjennom å studera norsk rettshistorie i eit europeisk perspektiv. Igjen vil dei 6 rettskulturelle komponentane stå i sentrum. Deretter skal studentane

(3) få kunnskap om den engelske, amerikanske, tyske og franske rettskulturen når det særleg gjeld særleg dei 6 rettskulturelle komponentane.

Kunnskap om *konfliktløysing, normproduksjon, rettferdsideal, juridisk metode, profesjonalisering og internasjonalisering* skal studentane tileigna seg gjennom følgjande spesifikke tema handsama i pensumlitteraturen:

(1) Rettskultur

- Rett som kultur
- Danning av, og møtet mellom rettskulturar
- Rettskultur og parallelle rettssystem
- Rettskultur og resepsjon av rett
- Ein rettskultur sine ulike nivå etter Kaarlo Tuori sin modell

(2) Den norske rettskulturen si historie i eit europeisk perspektiv

- Normskaping gjennom rettspraksis, og framveksten av en rikslovgjeving i Europa og Noreg i høgmellomalderen
- Rettsstudiet på europeiske universitet frå 1100-tallet, og korleis dette påverka den norske rettskulturen i høgmellomalderen, særleg når det gjeld metodetenking.
- Kva romarretten og kanonisk rett har hatt å seia for utviklinga av en felleseuropeisk rettskultur, ein *ius commune*
- Rettskjeldelærer og rettferdsideal i norsk og europeisk mellomalder
- Den rasjonalistiske naturretten i europeisk og dansknorsk rettshistorie, og det dansknorske juridiske embetsstudiet av 1736 i høve til dette
- Naturretsbaserte rettskjeldelærer og universalisme på 1700-tallet, og sedvanebaserte nasjonale rettskjeldelærer på 1800-tallet, samt utviklinga av den særlege norske rettsrealismen
- Den deduktive metoden og det denne fekk å seia for rettspraksis frå 1700-tallet, og europeisk lovgjeving frå 1800-tallet, og så særleg framveksten av det forutbereknlege som rettferdsideal
- Det internasjonale inspirasjonsgrunnlaget for endringar av den norske rettskulturen etter mellomalderen

(3) Komparativ rett - den engelske, amerikanske, franske og tyske rettskulturen

- Karakteristika ved og skiljet mellom common law- og civil law-tradisjonane
- Den engelske rettskulturen, og særleg praksis si rolle i den
- Den amerikanske rettskulturen, og særleg det føderale si rolle i den
- Den franske rettskulturen, og særleg lovgjevinga si rolle i den
- Den tyske rettskulturen, og særleg metoden si rolle i den
- Dei utfordringar EF-retten og Dei europeiske menneskerettane stiller den engelske, franske og tyske rettskulturane ovanfor

Læringsutbyte

Føremålet med JUS134 Rettshistorie og komparativ rett å

(I) verta i stand til å analysera, forklara og diskutera korleis ein rettskultur er sett saman av dei rettskulturelle faktorane *konfliktløsning, normproduksjon, rettferdsideal, juridisk metode, profesjonalisering og internasjonalisering*. Vidare å

(II) verta i stand til å analysera, forklara og diskutera karakteren av desse rettskulturelle faktorane i den norske, engelske, amerikanske, franske og tyske rettskulturen. Og

(III) å kunna analysera, forklara og diskutera både historiske og no pågåande endringar i desse rettskulturelle faktorane, og relatera desse endringane til retten sine ulike nivå.

Krav til studierett

MAJUR

Undervisningsformer og omfang av org.und

Førelasingar og grupper

Obligatorisk undervisningsaktivitet

1. Gruppemøte, oppgaveskriving og kommentering er obligatorisk. Utrekninga av deltakinga blir gjort som fastsett i "Retningslinjer for utregning av obligatorisk deltakelse".
2. Underkjende element i dei obligatoriske arbeidskrava kan ikkje tas om att før ved neste kurs.
3. Kursgodkjenning eldast ikkje.

Kvar student skal i løpet av JUS134: Rettshistorie og komparativ rett levera 3 obligatoriske arbeidsgruppeoppgåver til godkjenning. Følgjande krav må vera innfridd for at oppgåvene skal verta godkjent:

- *Oppgåva må vera på minst 700 ord og maksimum 1500 ord.*
- *Oppgåva skal vera eit svar på spørsmålet i den grad at oppgåve ville ha vore kvalifisert til ståkarakter på eksamen.*
- *Oppgåva skal vera ein ferdig tekst, og ikkje ei samling stikkord eller ufullstendige setningar.*

Kvar student skal i løpet av JUS134: Rettshistorie og komparativ rett kommentera 2 x 3 arbeidsgruppeoppgåver skrivne av andre medlemmar av arbeidsgruppa. Følgjande krav må vera innfridd for at kommenteringa skal verta godkjent:

- *Dei samla kommentarane til kvar av dei 6 oppgåvene skal innehalda minst 4 substansielle kommentarar. Med ein substansiell kommentar vert det forstått kommentarar som drøftar innhald og/eller framstilling med fullstendige setningar, og som er eigna til å gje rettleiing.*

Dersom storgruppeleiar er i tvil om krava til arbeidsgruppeoppgåve eller kommentarar er oppfylt, skal vedkomande oversenda materialet til den fagansvarlege som skal treffa skriftleg grunngjeve vedtak. Den aktuelle student vil deretter verta kontakta av den administrativt ansvarlege for 3. studieåret før neste storgruppesamling, som opplyser om vedtaket. Det skriftlege vedtaket skal deretter tilgjengeleg for studenten ved personleg overlevering, som vedlegg til skjermbrev, eller ved postsending.

Vurderingsformer

Etter kurset vert det avlagt ein heimeeksamen. Oppgåvene skal leverast elektronisk via Kark. Ordgrensa er sett til 5000 ord.

Karakterskala

Ved sensur av emnet benyttes karakterskalaen A til E for bestått og F for ikke bestått

Litteraturliste**Emneevaluering**

I henhold til retningslinjer for evaluering av emner ved Det juridiske fakultet.

Kontaktinformasjon

Kursansvarlig: professor Jørn Øyrehagen Sunde

Administrativt ansvarlig: førstekonsulent Nina B. Strandbakken (Nina.Berstad@jurfa.uib.no)

JUS133 Rettskjelde- og metodelære

Undervisningsspråk

Norsk

Undervisningssemester

Vår

Undervisningsstad

Det juridiske fakultet, Bergen

Mål og innhald

Rettskilde- og metodelæren tar sikte på å gi studentene en forståelse for hvordan jurister tar standpunkt til rettsspørsmål - hva de bygger på, og hvordan de argumenterer. Faget er generelt og knytter seg til alle de øvrige juridiske fagene ved at tema for rettskilde- og metodelæren er hvilke kilder, hensyn og avveininger som er relevante for rettslige standpunkt, og de krav som stilles til riktige juridiske resonnementer om innholdet og anvendelsen av rettsregler.

Gjennom studier av de øvrige juridiske fagene vil studentene ha tilegnet seg en praktisk beherskelse av rettskilde- og metodelæren på de ulike fagområder. Formålet med faget her er å rendyrke fokuseringen på rettskilde- og metodespørsmålene, og gi en bedre forståelse av karakteren av og grunnlaget for rettsanvendelsen mer generelt. Faget fokuserer også på likhetstrekk og variasjoner i rettskildebruken mellom ulike rettsområder.

Rettskilde- og metodelæren får derfor et mer abstrakt preg enn de fleste andre juridiske fag idet man her studerer normene bak identifiseringen, tolkingen og anvendelsen av de mer konkrete rettsreglene. En slik mer prinsipiell forståelse av disse normene er nødvendig for at juristen skal kunne forstå karakteren av sin egen virksomhet og være i stand til å resonnerer selvstendig og kritisk i forhold til andre jurister. Rettskilde- og metodelæren er derfor en viktig del av den modningsprosess juristutdanningen tar sikte på.

Økt metodisk bevissthet og problematisering vil gradvis kunne bringe studentene i retning av bevissthet knyttet til rettsvitenskap og vitenskapelige idealer. I begynnelsen av studiet kan det være lett å tenke seg at svaret på juridiske spørsmål er noe som en kan hente ut av de ulike rettskildefaktorene, uten at en selv foretar individuelle valg og vurderinger i rettsanvendelsesprosessen. Etter hvert som en blir klar over sin egen vurderende rolle i rettsanvendelsesprosessen, blir det imidlertid naturlig å problematisere hvilke rammer og føringer som skal gjelde for de vurderingene som en foretar, for at vurderingene skal være forsvarlige, og ha tilstrekkelig rettslig legitimitet. Kurset i metode- og rettskildelære tar sikte på å ansvarliggjøre den enkelte student på dette punktet, og vise hvordan en kan nærme seg retten og rettsanvendelsen med en vitenskapelig tilnærming.

En vitenskapelig tilnærming til rettslige normer, rettslige verdier og rettssystemet, innebærer en mest mulig overordnet, prinsipiell, dyptgripende og fyllestgjørende analyse av den juridiske virkeligheten. De vitenskapelige idealene krever selvstendighet, grundighet, helhet, balanse, etterprøvbarhet og kritisk holdning av den som utfører analytisk virksomhet. Slike idealer tillater ikke at usikkerhet knyttet til vurderinger løses gjennom intuisjon og underliggende verdiorienteringer og tenkemåter, men krever at valg og vurderinger synliggjøres, problematiseres og baserer seg på en etterprøvbar analyse som er mest mulig grundig og helhetlig.

Å ha tilstrekkelig bevissthet og ansvarsfølelse i relasjon til ens egne individuelle vurderinger og valg i rettslig sammenheng, er også et etisk krav til den enkelte rettsanvender. Når en er tildelt ansvaret for å avgjøre rettslige spørsmål som direkte og indirekte er av stor betydning for enkeltindivider, bedrifter, offentlig virksomhet eller samfunnet mer generelt, må den juridiske analysen ha en kvalitet som står i forhold til dette ansvaret. Det kan selvsagt ikke stilles samme krav til den som avgjør en konkret rettstvist i domstolene under tidspress, som til rettsforskeren som analyserer et rettsområde eller en rettslig problemstilling over lang tid, men flere av grunnelementene bør være de samme når det gjelder bevisst- og ansvarliggjøring i relasjon til egne valg og vurderinger. Dermed er det all grunn til å være seg bevisst alvoret i standpunktet, og behovet for optimalisering av argumentasjonen, også i praktisk rettsanvendelse

Læringsutbytte

Etter at kurset er gjennomført forventes studenten å ha følgende læringsutbytte når det gjelder kunnskap:

- ha forståelse for forholdet mellom rettskildefaktorer og rettsregel. Studenten skal vise evne til å skille mellom de ulike rettskildefaktorenes rolle i rettsanvendelsesprosessen, herunder hvordan rettskildefaktorene fungerer som primært rettsgrunnlag og tolkingsbidrag i prosessen.
- ha forståelse for hvordan rettskildeprinsippene styrer rettsanvendelsesprosessen, hvordan det likevel blir nødvendig med individuelle valg og vurderinger fra den enkelte rettsanvenderens side i prosessen, og hvordan disse valgene gjør det nødvendig med ansvarsfølelse og etisk bevissthet både i forhold til rettssystemet og i forhold til samfunnet.
- ha forståelse for lovteksten som grunnlag for å løse rettsspørsmål, og for tolking av lovtekst med tolkingsbidrag fra andre rettskildefaktorer, særlig forarbeider og rettspraksis.
- ha forståelse for regeldanning på områder uten lov, basert på analogisk eller antitetiske slutninger, alminnelige rettsgrunnsetninger eller ulike former for praksis.
- ha forståelse for forholdet mellom nasjonal og internasjonal rett i et metodisk perspektiv, med vekt på hvordan internasjonalt rettsstoff tolkes for å komme frem til innholdet i den internasjonale regelen, og hvordan internasjonale krav til norsk rett kombineres med anvendelsen av nasjonale rettskildenormer.
- ha forståelse for hva en vitenskapelig tilnærming til rettsanvendelsesprosessen innebærer, inkludert identifisering og avklaring av spenninger mellom grunnleggende verdier i rettssystemet, og utforming av argumentasjon med tanke på å bevare et fornufts- og verdikohorent rettssystem.
- ha forståelse for utviklingstrekk i rettskilde- og metodelæren, både historisk og i samtiden.

Etter at kurset er gjennomført, forventes studenten å ha følgende læringsutbytte når det gjelder ferdigheter:

- kunne gjennomføre en analyse av et rettsspørsmål, praktisk eller teoretisk, på en måte som er i samsvar med grunnleggende juridisk metode, og som samtidig representerer en problemformulering og argumentasjon som er tilpasset det konkrete rettsområdet og typetilfellet. Studenten skal kunne klarlegge og balansere mot hverandre sentrale grunnleggende verdier i rettssystemet og samfunnet på en så bevisst og grundig måte at det i størst mulig grad sikrer den indre koherensen i rettssystemet, og samtidig gir et godt resultat i konkrete tilfeller.
- kunne overføre den analytiske tilnærmingen som er nevnt i foregående punkt, fra kjente til ukjente rettsområder, både nasjonalt og internasjonalt, for på den måten å være mest mulig tilpasset stadig mer komplekse og varierte juridiske problemstillinger i samfunnet.
- kunne foreta juridiske analyser med bevissthet og ansvarsfølelse i relasjon til hvordan egne individuelle valg og vurderinger er av betydning for innholdet i argumentasjonen og standpunktet, og hvordan dette innebærer et etisk ansvar.
- kunne delta i diskusjoner på et høyt teoretisk nivå i det juridiske miljøet, med tanke på problematisering av grunnleggende verdier og sammenhenger på ulike rettsområder, og med tanke på å utvikle en dypere forståelse av metodiske problemstillinger.
- kunne bruke forståelsen og problematiseringen av grunnleggende rettslige verdier og sammenhenger i rettssystemet som er oppnådd på kurset, til å gi substansielle bidrag til samfunnsdebatten knyttet til rettslige spørsmål og samfunnsspørsmål.

Etter at kurset er gjennomført, forventes studenten å ha følgende læringsutbytte når det gjelder generell kompetanse:

- ha høy grad av analytisk evne, med evne til å se hvordan det endelige sluttresultatet av en analyse er sammensatt av personlig pregede valg, et større fellesskaps oppfatninger, og mer objektivt pregede elementer i det systemet som en befinner seg innenfor.
- ha høy grad av etisk bevissthet knyttet til egne valg, vurderinger og handlinger.

Krav til studierett

MAJUR

Undervisningsformer og omfang av org.und

Det gis kursoppgaver, som behandles i arbeidsgrupper og i storgrupper. Deltakelse i arbeidsgruppene og storgruppene, samt løsning av kursoppgaver, er obligatorisk.

Obligatorisk undervisningsaktivitet

1. Gruppemøter, oppgaveskriving og kommentering er obligatorisk. Utrekningen av deltakelsen blir gjort som fastsatt i "Retningslinjer for utregning av obligatorisk deltakelse".
2. I løpet av kurset skal en obligatorisk oppgave besvares og leveres inn. Tidsramme og ordgrense angis i kurset. Besvarelsen må være godkjent før studenten kan avlegge avsluttende eksamen i emnet.
3. Underkjente elementer i de obligatoriske arbeidskravene kan ikke gjentas før ved neste kurs.
4. Kursgodkjenning foreldes ikke.

Vurderingsformer

Etter kurset avlegges 4 timers skoleeksamen.

Eksamensspråk

Oppgaven: Norsk

Besvarelsen: Norsk/skandinavisk/engelsk

Tillatte hjelpemidler til eksamen

- Se § 3-5 i Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen:
<http://www.uib.no/jur/utdanning/reglement-og-prosedyrer/reglement-i-utdanningssaker-ved-det-juridiske-fakultet/utfyllende-regler-for-studier-ved-det-juridiske-fakultet-universitetet-i-bergen>

Særregler om ordbøker

- Man kan iht. studiereglementet ha med seg én rettskrivingsordliste eller ordbok. Merk at ordbøker som for eksempel inneholder både norsk-engelsk og engelsk-norsk regnes som én ordbok.
- Ordbøker som er til/fra de to samme språkene, for eksempel norsk-engelsk/engelsk-norsk, i to fysiske bind regnes også som én ordbok. Disse kan ha forskjellig utgiver og/eller være ulike utgaver.
- Ordbok som nevnt ovenfor kan ikke kombineres med andre typer ordbøker. Kombinasjoner som utgjør mer enn to fysiske bind er ikke tillatt.

Karakterskala

Ved sensur av emnet benyttes karakterskalaen A til E for bestått og F for ikke bestått.

Litteraturliste**Emneevaluering**

I henhold til retningslinjer for evaluering av emner ved Det juridiske fakultet.

Kontaktinformasjon

Kursansvarlig: førsteamanuensis Knut Martin Tande

Administrativt ansvarlig: førstekonsulent Nina B. Strandbakken (Nina.Berstad@jurfa.uib.no)

JUS132 Pengekravsrett

Undervisningsspråk

Norsk

Undervisningssemester

Høst

Undervisningsstad

Det juridiske fakultet, Bergen

Mål og innhald

Kurset i pengekravsrett befatter seg med rettsregler om betalingsforpliktelser innen både offentlig rett og privatrett. Mens andre emner avgjør vilkår for når det oppstår pengekrav, er pengekravsretten i hovedsak innrettet på fellesregler for betalingsforpliktelser som er gyldig stiftet, uansett rettsområde. Men pengekravsretten har klare forbindelseslinjer til andre fag, og da særlig kontraktsrett II.

Læringsutbyte

Etter at kurset er gjennomført skal studentene forstå og kunne anvende pengekravsrettslige regler om samskyld, regress, gjeldsovertagelse, renteplikt, oppgjør av pengekrav, motregning, oppgjørskorreksjon, misligholdsvirkninger, kreditormora, foreldelse og alminnelige regler om endring i kreditorstilling (utenom reglene om forholdet mellom tidligere og ny kreditor og reglene om kolliderende rettsstiftelser i pengekrav). Videre skal studentene kunne forklare hovedtrekkene i lovgivningen om forbrukervern i kredittforhold, inkasso og reglene om verdisikring av pengekrav.

Krav til studierett

MAJUR

Undervisningsformer og omfang av org.und

Forelesinger og grupper

Obligatorisk undervisningsaktivitet

1. Gruppemøter, oppgaveskriving og kommentering er obligatorisk. Utrekningen av deltakelsen blir gjort som fastsatt i "Retningslinjer for utregning av obligatorisk deltakelse."
2. I løpet av kurset skal en obligatorisk oppgave besvares og leveres inn. Tidsramme og ordgrense angis i kurset. Besvarelsen må være godkjent før studenten kan avlegge avsluttende eksamen i emnet.
- 3) Underkjente elementer i de obligatoriske arbeidskravene kan ikke gjentas før ved neste kurs.

4)Kursgodkjenning foreldes ikke.

Vurderingsformer

Etter kurset avlegges 4 timers skoleeksamen.

Karakterskala

Ved sensur av emnet benyttes karakterskalaen A til E for bestått og F for ikke bestått

Litteraturliste

Emneevaluering

I henhold til retningslinjer for evaluering av emner ved Det juridiske fakultet.

Kontaktinformasjon

Kursansvarlig: professor Rune Sæbø

Administrativt ansvarlig: førstekonsulent Nina B. Strandbakken (Nina.Berstad@jurfa.uib.no)

JUS131 Kontraktsrett II

Undervisningsspråk

Norsk

Undervisningssemester

Høst

Undervisningsstad

Det juridiske fakultet, Bergen

Mål og innhald

Tredje studieår (Kontraktsrett II) settes vare- og tjenestekontrakter i fokus ved gjennomgang av kontraktspartenes plikter overfor hverandre, tolkning, problemstillinger ved kontraktsopphør og kontraktsrevisjon og misligholdslæren. Målet er mestring av artsforskjellig og til dels sterkt fragmentert og derfor uoversiktlig rettsstoff. Det kan gjelde ufravikelig (preseptorisk) lovgivning i forbrukerforhold, utfyllende lovgivning i næringsforhold, prinsipper og retningslinjer for tolkning av konkrete avtaler og standardvilkår, betydningen av domspraksis (særlig Høyesteretts praksis) eller av mindre håndfaste "almene prinsipper".

Læringsutbyte

Kurset i kontraktsrett behandler vare- og tjenestekontrakter med hovedvekt på kjøpsavtaler, og har både en kunnskapsdel, en forutsetning om metodisk mestring og om evne til å gjøre selvstendige vurderinger. Kurset bygger videre på Kontraktsrett I, som omfatter avtaleinngåelse, ugyldighet og representasjon. Kurset har som målsetting å oppøve kunnskaper, kompetanse og ferdigheter slik:

1. Kunnskap

Etter at kurset er gjennomført, forutsettes deltagerne

- Å ha kjennskap til og oversikt over det komplekse rettsstoffet i kontraktsretten:
- Å ha kjennskap til rettsutviklingen i domspraksis, særlig de viktigste høyesterettsdommene fra ca 1990 og deretter:
- Å ha forståelse for ikke lovfestede elementer i kontraktsretten, herunder hvordan rettsregler og prinsipper forklares og vurderes i løpende kritisk dialog mellom teori og praksis:
- Å ha kjennskap til de grunnleggende prinsipper for utforming av regler om kontraktsbrudd og misligholdsbeføyelser:
- Å ha kjennskap til samspillet mellom internasjonale utviklingstrekk og norsk kontraktsrett, særlig på kjøpsområdet.

2. Mestring

Etter at kurset er gjennomført, forutsettes deltagerne å kunne analysere rettsstoffet med siktemål

- Å mestre tolkning og anvendelse av preseptoriske lovregler, med særlig vekt på spørsmål der lovteksten må ses i sammenheng med lovens eventuelle internasjonale forankring, lovtekstens forarbeider og lovformål samt domspraksis:

- Å mestre tolkning av kontrakter både på forbruker- og næringsområdet samt kunne håndtere samspill mellom deklaratisk lov og ikke lovfestede prinsipper:

- Å kunne utrede og utlede rettsskapende bidrag fra domstolene, med særlig vekt på høyesterettspraksis:
- Å kunne skille mellom sikre og usikre løsninger og i siste tilfelle være i stand til å argumentere juridisk forsvarlig både når det gjelder den beste eller riktige løsning - og når det gjelder hensyn som kan tale for og i mot tenkelige løsninger i gitte tilfelle.

3. Yrkesrelevant kompetanse

Etter at kurset er gjennomført, forutsettes deltagerne

- Å være i stand til å arbeide selvstendig ved håndtering av kontraktsrettslige problemer - i teoretisk utredning av hva som antas å være gjeldende rett i gitte tilfelle, i rådgivning basert på rettsstoffet og ved utenrettslig forebygging av tvister (f eks kontraktsskrivning) eller i aktuell konflikthåndtering (f eks begrunnet avgjørelse i en tvist).

Krav til studierett

MAJUR

Undervisningsformer og omfang av org.und

Forelesinger og grupper

Obligatorisk undervisningsaktivitet

1. Gruppemøter, oppgaveskriving og kommentering er obligatorisk. Utrekningen av deltakelsen blir gjort som fastsatt i "Retningslinjer for utrekning av obligatorisk deltakelse."
2. I løpet av kurset skal en obligatorisk oppgave besvares og leveres inn. Tidsramme og ordgrense angis i kurset. Besvarelsen må være godkjent før studenten kan avlegge avsluttende eksamen i emnet.
3. Underkjente elementer i de obligatoriske arbeidskravene kan ikke gjentas før ved neste kurs.
4. Kursgodkjenning foreldes ikke.

Vurderingsformer

Etter kurset avlegges 4 timers skoleeksamen.

Tillatt hjelpemiddel utover § 3-5 i Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen: Principles, definitions and model rules of European private law: Draft Common Frame of Reference (DCFR) / prepared by the Study Group on a European Civil Code and the Research Group on EC Private Law (Acquis Group); edited by Christian von Bar, Eric Clive and Hans Schulte-Nölke; and Hugh Beale ... [et al.]. Hefte selges på Studia. Bare denne trykte versjonen er tillatt. ISBN-nr er 978-3-86653-097-3

Tillatte særtrykk:

Kjøpsloven

Avhendingsloven

Forbrukerkjøpsloven

Det er tillatt å henvise til "Principles" ved hjelp av sidetall. Vær oppmerksom på at andre hjelpemidler som inneholder henvisninger til "Principles" ikke vil være lovlig på andre eksamener. Det betyr at slike henvisninger må fjernes fra hjelpemidler som skal nyttes i andre eksamener.

Karakterskala

Ved sensur av emnet benyttes karakterskalaen A til E for bestått og F for ikke bestått

Litteraturliste**Emneevaluering**

I henhold til retningslinjer for evaluering av emner ved Det juridiske fakultet.

Kontaktinformasjon

Kursansvarlig: førsteamanuensis Hilde Hauge og professor Johan Giertsen

Administrativt ansvarlig: førstekonsulent Nina B. Strandbakken (Nina.Berstad@jurfa.uib.no)

JUS124 Tingsrett

Undervisningsspråk

Norsk

Undervisningssemester

Høst

Undervisningsstad

Det juridiske fakultet, Bergen

Mål og innhald

Rettsdisiplinen tingsrett gjeld råderetten over fysiske ting, det vil seia fast eigedom og lausøyre, i kraft av eigedomsrett og avgrensa rettar til fysiske ting (fast eigedom og lausøyre). Råderetten over fysiske ting kan vera avgrensa av offentlegrettslege reglar og reglar som avgrensar eigaren sin råderett, særleg i høve til granneeigedom. Miljørettslege prinsipp som prinsippet om berekraftig utvikling eller om bruk av best mogeleg teknologi, vil også kunne påverka innhaldet i private rettar til ting. Eigedomsretten til fysiske ting omfattar all utnytting som ikkje er i strid med lovgjevinga eller med ulovfesta reglar eller rettsprinsipp, eller kolliderer med serlege rettar som andre enn eigaren har til tingen. Det rådveldet eigedomsretten gjev, kan vera delt mellom fleire rettshavarar, ved at nokon har bruksrett eller ein særleg råderett (servitutt) til ein eigedom som tilhøyrrer andre. Rettshøvet mellom rettshavaren og eigaren i slike tilhøve er eit sentralt spørsmål i faget. Det same gjeldt tilfelle der eigedomsretten er delt mellom fleire personar som dermed er sameigarar til tingen. Sameigarane sine rettar overfor kvarandre er også ein viktig del av faget.

Rettar til ting kan ervervast på ulike måtar og enkelte stiftingsmåtar eller rettsgrunnlag for rettar til ting, må takast opp i tingsretten. Stifting av rettar til ting ved kontrakt blir ikkje teke opp så langt det gjeld spørsmålet om når partane får plikter overfor kvarandre og sjøve oppfyllinga av kontrakten. Dei meir særskilte stiftingsmåtene for rettar til ting som hevd eller alders tids bruk, okkupasjon, produksjon eller samanblanding av ting er det derimot mest naturleg å ta opp i tingsretten. Det same gjeld jordskifte eller lokale sedvaner som rettsgrunnlag.

Faget tingsrett på 2. studieår omfattar dei mest sentrale privatrettslege reglane om retten til tinga. Ein tek opp reglane om avgrensing og identifisering av ting som rettsobjekt, herunder grensene for fast eigedom mot område som ikkje er underlagt privat eigedomsrett og mot andre faste eigedomar, hovudpunkta i reglane om registrering av fast eigedom og lausøyre, eigedomsrettsomgrepet, reglane om sameige og om serlege råderettar til ting (servituttar), sameige og grannerettslege reglar.

Læringsutbyte

Etter å ha gjennomført kurset skal studenten:

Kunna gjennomføra praktiske og teoretiske drøftingar knytt til

- reglane som gjeld avgrensing og identifisering av ting og grenser for fast eigedom mot andre eigedommar og mot område som ikkje er underlagt privat eigedomsrett. (T.d. sjøområde, eigarlaust midtstykke i innsjøar og undergrunnen.)
- reglane som gjeld innhaldet i eigedomsretten til ting. På same vis skal studentane kunna drøfta innhaldet i serlege råderettar (servituttar) til fast eigedom og tilhøve mellom sameigarar til fast eigedom og lausøyre, samt tilhøvet mellom personar med ulike rettar til ting.
- reglane som gjeld grenser for eigarrådvelde i høve til granneeigedom og ansvar for skade som vert valda ved verksemd, handling eller tilstand på ein eigedom.
- reglane som gjeld stifting av rettar til ting ved hevd eller alder tids bruk.
- reglane som gjeld allemannsrett til fast eigedom.
- miljørettslege prinsipp og Grunnlova § 110b

Kunna gjera greie for og analysa tilhøvet til offentleg rettslege reglar som påverkar eigedomsretten,

Kunna nytta hevdvunnen juridisk metode for å analysa tingsrettslege problemstillingar, og gjennom slike drøftingar syna fullgod materiell kompetanse.

Krav til studierett

MAJUR

Undervisningsformer og omfang av org.und

Førelesingar og grupper

Obligatorisk undervisningsaktivitet

1. Gruppemøte, oppgåveskriving og kommentering er obligatorisk. Utrekninga av deltakinga blir gjort som fastsett i "Retningslinjer for utregning av obligatorisk deltakelse".
2. I løpet av kurset skal ei obligatorisk oppgåve svarast på og leverast inn. Tidsramma vert gjort kjend i kurset. Oppgåvesvaret skal være innanfor ei på førehand fastsett ordgrense, og den må være godkjend før studenten kan avlegge avsluttande eksamen.
- 3) Underkjende element i dei obligatoriske arbeidskrava kan ikkje tas om att før ved neste kurs.
- 4) Kursgodkjenning eldast ikkje.

Vurderingsformer

Etter kurset avleggjast 4 timers skuleeksamen.

Karakterskala

Ved sensur av emnet benyttes karakterskalaen A til E for bestått og F for ikke bestått

Litteraturliste

Emneevaluering

I henhold til retningslinjer for evaluering av emner ved Det juridiske fakultet.

Kontaktinformasjon

Kursansvarlig: Førsteamanuensis Ingunn Elise Myklebust

Administrativt ansvarlig: Førstekonsulent Anne Torekoven: Anne.Torekoven@jurfa.uib.no

JUS123 Forvaltingsrett II

Undervisningsspråk

Norsk

Undervisningssemester

Vår

Undervisningsstad

Det juridiske fakultet, Bergen.

Mål og innhold

Forvaltningsrett er rettsreglene om organisering, ansvarsforhold og beslutningsmyndighet i den offentlige forvaltningen, om prosedyrer for behandling av saker, og om de rettighetene og pliktene borgerne har i forholdet til forvaltningen. Den offentlige forvaltningen er både statlige og kommunale organ, og en del forvaltningsrettsregler kommer til anvendelse også for selvstendige rettslige enheter som selskaper, stiftelser og lignende når disse er kontrollert av stat eller kommune. Stortinget og domstolene er offentlige organ, men er ikke en del av forvaltningen.

Temaet for universitetsfaget forvaltningsrett er i første rekke generelle regler som gjelder for hele den offentlige forvaltningen, eller de største og mest sentrale delene av denne, den alminnelige forvaltningsrett. Men det gis også innføring i særregler på utvalgte spesialområder.

Ved Universitetet i Bergen er studiet av forvaltningsretten delt i to.

Forvaltningsrett I leses i første studieår og tar først og fremst sikte på å gi grundig kjennskap til reglene om forvaltningens saksbehandling og om klage og omgjøring, i hovedsak bestemmelsene i Forvaltningsloven. I tillegg gir Forvaltningsrett I en første innføring i hovedtrekkene i den alminnelige forvaltningsretten. Forvaltningsrett II bygger videre på dette, og tar sikte på å gi studentene en mer inngående kunnskap i de personelle og materielle kompetansespørsmålene, samt virkningene av overskridelse av kompetanse. I faget tas også opp enkelte spesialemer som er egnet til å illustrere prinsipielle spørsmål, eller som er av stor samfunnsmessig betydning.

Læringsutbytte

Etter å ha gjennomført Forvaltningsrett II skal studenten ha grundig kjennskap til kravene til forvaltningsorganers organisering og til personelle kompetansespørsmål, og skal kunne identifisere, drøfte og ta stilling til spørsmål om grensene for forvaltningsorganers kompetanse, rettsvirkningene av avgjørelser som treffes og konsekvensene av feil og kompetansesvikt.

Studenten skal således kunne ta stilling til om avgjørelse er truffet av riktig organ, og til spørsmål om instruksjons og organisasjonskompetanse.

Videre skal studenten kunne anvende de kravene som stilles til det rettslige grunnlaget for forvaltningsavgjørelser og til de faktiske og vurderingsmessige premissene for slike. Særlig sentralt står her legalitetsprinsippet og de rettslige kravene til utøving av forvaltningsskjønnet («forvaltningens frie skjønn»).

Sentrale spørsmål er også forvaltningsorganets kompetanse til å fastsette vilkår, gi tilsagn om fremtidig myndighetsutøving, eller slutte avtaler som ledd i forvaltningsvirksomhet. Studenten må videre beherske og kunne anvende rettsreglene om virkningene av kompetanseoverskridelse, herunder spørsmål om ugyldighet og erstatning, og reglene om rettslig kontroll og overprøving av forvaltningsvedtak. Studentene må også kjenne og kunne anvende sentrale folkerettsregler som setter skranker for forvaltningens kompetanse.

Studenten skal videre ha grundig kjennskap til og kunne løse rettslige problemer knyttet til de mest sentrale rettsreglene og reguleringsmekanismene innen plan- og bygningsretten, herunder grunnleggende miljørettslige prinsipper, virkemidler og miljøvernlovgivning, og hovedtrekkene i den kommunale arealplanlegging og byggesaksbehandling etter Plan- og bygningsloven.

Studenten skal også ha grundig kjennskap til og kunne anvende til sentrale bestemmelser om inngrep fra helse- og sosialvesenet, og de viktigste hjemmelsbestemmelsene om og de sentrale rettslige prinsippene for fordeling av offentlig finansierte velferdsgoder som helsetjenester, sosialtjenester og økonomisk stønad etter Sosialtjenesteloven, med særlig vekt på spørsmål om borgernes rettskrav på slike ytelser.

Krav til studierett

MAJUR

Undervisningsformer og omfang av org.und

Forelesinger og grupper

Obligatorisk undervisningsaktivitet

1. Gruppemøter, oppgaveskriving og kommentering er obligatorisk. Utrekningen av deltakelsen blir gjort som fastsatt i "Retningslinjer for utregning av obligatorisk deltakelse".
2. I løpet av kurset skal en obligatorisk oppgave besvares og leveres inn. Tidsrammen kunngjøres i kurset. Besvarelsen skal være innenfor en på forhånd fastsatt ordgrense, og den må være godkjent før studenten kan avlegge avsluttende eksamen.
3. Underkjente elementer i de obligatoriske arbeidskravene kan ikke gjentas før ved neste kurs.
4. Kursgodkjenning foreldes ikke.

Vurderingsformer

Etter kurset avlegges 4 timers skoleeksamen.

Eksamensspråk

Oppgaven: Norsk

Besvarelsen: Norsk/skandinavisk/engelsk

Tillatte hjelpemidler til eksamen

- Se § 3-5 i Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen:
<http://www.uib.no/jur/utdanning/reglement-og-prosedyrer/reglement-i-utdanningssaker-ved-det-juridiske-fakultet/utfyllende-regler-for-studier-ved-det-juridiske-fakultet-universitetet-i-bergen>

Særregler om ordbøker

- Man kan iht. studiereglementet ha med seg én rettskrivingsordliste eller ordbok. Merk at ordbøker som for eksempel inneholder både norsk-engelsk og engelsk-norsk regnes som én ordbok.
- Ordbøker som er til/fra de to samme språkene, for eksempel norsk-engelsk/engelsk-norsk, i to fysiske bind regnes også som én ordbok. Disse kan ha forskjellig utgiver og/eller være ulike utgaver.
- Ordbok som nevnt ovenfor kan ikke kombineres med andre typer ordbøker. Kombinasjoner som utgjør mer enn to fysiske bind er ikke tillatt.

Karakterskala

Ved sensur av emnet benyttes karakterskalaen A til E for bestått og F for ikke bestått.

Litteraturliste**Emneevaluering**

I henhold til retningslinjer for evaluering av emner ved Det juridiske fakultet.

Kontaktinformasjon

Kursansvarlig: professor Ørnulf Rasmussen

Administrativt ansvarlig: førstekonsulent Anne Torekoven - Anne.Torekoven@jurfa.uib.no

JUS123 Forvaltingsrett II

Undervisningsspråk

Norsk

Undervisningssemester

Vår

Undervisningsstad

Det juridiske fakultet, Bergen

Mål og innhold

Forvaltningsrett er rettsreglene om organisering, ansvarsforhold og beslutningsmyndighet i den offentlige forvaltningen, om prosedyrer for behandling av saker, og om de rettighetene og pliktene borgerne har i forholdet til forvaltningen. Den offentlige forvaltningen er både statlige og kommunale organ, og en del forvaltningsrettsregler kommer til anvendelse også for selvstendige rettslige enheter som selskaper, stiftelser og lignende når disse er kontrollert av stat eller kommune. Stortinget og domstolene er offentlige organ, men er ikke en del av forvaltningen.

Temaet for universitetsfaget forvaltningsrett er i første rekke generelle regler som gjelder for hele den offentlige forvaltningen, eller de største og mest sentrale delene av denne - den alminnelige forvaltningsrett. Men det gis også innføring i særregler på utvalgte spesialområder.

Ved Universitetet i Bergen er studiet av forvaltningsretten delt i to.

Forvaltningsrett I leses i første studieår og tar først og fremst sikte på å gi grundig kjennskap til reglene om forvaltningens saksbehandling og om klage og omgjøring, i hovedsak bestemmelsene i Forvaltningsloven. I tillegg gir Forvaltningsrett I en første innføring i hovedtrekkene i den alminnelige forvaltningsretten. Forvaltningsrett II bygger videre på dette, og tar sikte på å gi studentene en mer inngående kunnskap i de personelle og materielle kompetansespørsmålene, samt virkningene av overskridelse av kompetanse. I faget tas også opp enkelte spesiallemner som er egnet til å illustrere prinsipielle spørsmål, eller som er av stor samfunnsmessig betydning.

Læringsutbytte

Etter å ha gjennomført Forvaltningsrett II skal studenten ha grundig kjennskap til kravene til forvaltningsorganers organisering og til personelle kompetansespørsmål, og skal kunne identifisere, drøfte og ta stilling til spørsmål om grensene for forvaltningsorganers kompetanse, rettsvirkningene av avgjørelser som treffes og konsekvensene av feil og kompetansesvikt. Studenten skal således kunne ta stilling til om avgjørelse er truffet av riktig organ, og til spørsmål om instruksjons og organisasjonskompetanse. Videre skal studenten kunne anvende de kravene som stilles til det rettslige grunnlaget for forvaltningsavgjørelser og til de faktiske og vurderingsmessige premissene for slike. Særlig sentralt står her legalitetsprinsippet og de rettslige kravene til utøving av forvaltningsskjønnet («forvaltningens frie skjønn»). Sentrale spørsmål er også forvaltningsorganets kompetanse til å fastsette vilkår, gi tilsagn om fremtidig myndighetsutøving, eller slutte avtaler som ledd i forvaltningsvirksomhet. Studenten må videre

beherske og kunne anvende rettsreglene om virkningene av kompetanseoverskridelse, herunder spørsmål om ugyldighet og erstatning, og reglene om rettslig kontroll og overprøving av forvaltningsvedtak. Studentene må også kjenne og kunne anvende sentrale folkerettsregler som setter skranker for forvaltningens kompetanse.

Studenten skal videre ha grundig kjennskap til og kunne løse rettslige problemer knyttet til de mest sentrale rettsreglene og reguleringsmekanismene innen plan- og bygningsretten, herunder grunnleggende miljørettslige prinsipper, virkemidler og miljøvernlovgivning, og hovedtrekkene i den kommunale arealplanlegging og byggesaksbehandling etter Plan- og bygningsloven.

Studenten skal også ha grundig kjennskap til og kunne anvende til sentrale bestemmelser om inngrep fra helse- og sosialvesenet, og de viktigste hjemmelsbestemmelsene om og de sentrale rettslige prinsippene for fordeling av offentlig finansierte velferdsgoder som helsetjenester, sosialtjenester og økonomisk stønad etter Sosialtjenesteloven - med særlig vekt på spørsmål om borgernes rettskrav på slike ytelser.

Krav til studierett

MAJUR

Undervisningsformer og omfang av org.und

Forelesinger og grupper

Obligatorisk undervisningsaktivitet

1. Gruppemøter, oppgaveskriving og kommentering er obligatorisk. Utrekningen av deltakelsen blir gjort som fastsatt i "Retningslinjer for utregning av obligatorisk deltakelse".
2. I løpet av kurset skal en obligatorisk oppgave besvares og leveres inn. Tidsrammen kunngjøres i kurset. Besvarelsen skal være innenfor en på forhånd fastsatt ordgrense, og den må være godkjent før studenten kan avlegge avsluttende eksamen.
- 3) Underkjente elementer i de obligatoriske arbeidskravene kan ikke gjentas før ved neste kurs.
- 4) Kursgodkjenning foreldes ikke.

Vurderingsformer

Etter kurset avlegges 4 timers skoleeksamen. Karakterer: A til E for bestått og F for ikke bestått

Karakterskala

Ved sensur av emnet benyttes karakterskalaen A til E for bestått og F for ikke bestått

Litteraturliste

Emneevaluering

I henhold til retningslinjer for evaluering av emner ved Det juridiske fakultet.

Kontaktinformasjon

Kursansvarlig: Førsteamanuensis Bjørn-Henning Østenstad

Administrativt ansvarlig: Førstekonsulent Anne Torekoven: Anne.Torekoven@jurfa.uib.no

JUS122 Skadebot

Undervisningsspråk

Norsk

Undervisningssemester

Høst

Undervisningsstad

Det juridiske fakultet, Bergen

Mål og innhald

Kurset tar sikte på å gi studentene en grunnleggende og god forståelse for de sentrale vilkårene for erstatning utenfor kontraktsforhold. Tyngdepunktet i kurset er grunnvilkåret om ansvarsgrunnlag.

Erstatningsreglene tar sitt utgangspunkt i at skaden blir hvor den rammer, med mindre det finnes et rettslig grunnlag for at andre skal erstatte skaden. Ansvarsgrunnlagene gir retningslinjer for når den påståtte skadevolderen skal bære tapet som følger av skaden istedenfor den skadelidte.

Kurset behandler også de to øvrige grunnvilkårene for erstatning; årsakssammenheng og erstatningsmessig skade.

Grunnvilkåret om årsakssammenheng innebærer et krav om at det må foreligge en faktisk årsakssammenheng mellom det ansvarsbetingende forhold og skaden. Den påståtte skadevolderen blir bare ansvarlig hvis den konkrete årsaksfaktoren er så vidt vesentlig i årsaksbildet at det er rimelig å knytte ansvar til den. Ansaret kan imidlertid falle bort om en skadefølge anses for fjern og avledet.

Det tredje grunnvilkåret er at skaden knytter seg til en interesse på skadelidtes hånd som er erstatningsrettslig vernet. Slikt vern foreligger som hovedregel bare hvor skaden har ført til et økonomisk tap, men loven hjemler erstatning også for ikke-økonomisk tap. Kurset omhandler hovedsakelig konkrete erstatningsspørsmål som oppstår ved personskader. Kurset omhandler også regler om reduksjon av erstatningssummen. Hvis skadelidte har medvirket til skaden, vil erstatningsbeløpet kunne avkortes med hjemmel i en særskilt lovfestet regel om skadelidtes medvirkning i skadeerstatningsloven § 5-1. Videre kan dette beløpet igjen reduseres med hjemmel i lempningsregelen i skadeerstatningsloven § 5-2.

Reglene om erstatning utenfor kontrakt er i hovedsak ulovfestede og basert på de retningslinjer som kan utledes fra høyesterettspraksis. Et mål med kurset er derfor at studentene skal kjenne til og analysere sentrale høyesterettsdommer på erstatningsrettens område. I tillegg er, som nevnt, enkelte regler lovfestet i skadeerstatningsloven av 1969. Dette gjelder også sentrale prinsipper for utmåling. Kurset tar sikte på å gi en oversikt over de sentrale prinsipper for utmåling av personskade. Videre finnes praktisk viktige regler om kompensasjon for skade i visse skadesituasjoner i enkelte særlover. I kurset skal særlig trafikkskadene og yrkesskadene berøres, gjennom en behandling av enkelte regler i bilansvarsloven av 1961 og yrkesskadeforsikringsloven av 1989.

Læringsutbytte

Etter gjennomført kurs skal studenten:

- kunne gjøre rede for viktige erstatningsrettslige begreper og anvende viktige erstatningsrettslige prinsipper og regler på juridisk forsvarlig måte.
- kunne vise gjennom praktisk juridisk problemløsning at han/hun har tilegnet seg grunnleggende materielle kunnskaper i erstatningsrett.
- kunne anvende anerkjent juridisk metode til å analysere praktisk aktuelle erstatningsrettslige problemstillinger, herunder drøfte, argumentere og selvstendig ta standpunkt til problemløsningen.
- kunne arbeide i gruppe med andre som en deltaker som bidrar aktivt til en akademisk diskusjon av praktiske erstatningsrettslige problemstillinger med teoretiske implikasjoner.
- kunne drøfte erstatningsrettslige spørsmål i et rettspolitisk perspektiv, samt relatere norsk erstatningsrett til erstatningsretten på europeisk nivå, herunder metodebruk som omfatter EU-rettskilder og europeisk «soft law».
- kunne formulere erstatningsrettslige argumenter og slutninger så vel muntlig som skriftlig.

Studenten skal ha tilegnet seg

- dyp forståelse og gode kunnskaper innenfor emnene skadebegrep, ansvarsgrunnlag, årsakssammenheng og skadelidtes forhold (herunder skadelidtes medvirkning).
- praktisk anvendbar forståelse og kunnskap innenfor emnene utmåling, lempning, solidaransvar og regress, forholdet mellom erstatning og trygde- og forsikringsdekning; særskilt yrkesskadeforsikring og motorvognforsikring, erstatningskravets forfall og foreldelse, samt den europeiske innvirkning på norsk erstatningsrett.

Krav til studierett

MAJUR

Undervisningsformer og omfang av org.und

Kurset strekker seg over åtte uker. Kurset inneholder seks obligatoriske arbeidsoppgaver, en obligatorisk kursoppgave og en avsluttende skoleeksamen.

Forelesninger Det avholdes 24 forelesningstimer konsentrert om å gi oversikt over faget, vanskelige spørsmål og oppdatering. Disse består av en konsentrasjon av 14 forelesningstimene innledningsvis kommer senere seks av forelesningstimene dels som "etterlesninger" som kobles til konkrete problemer studentene har møtt på under arbeidet med oppgavene. Kort tid før eksamen avholdes så en to timers eksamensforberedende forelesning.

Gruppeundervisning Seks smågruppesamlinger fordeles over åtte uker med første samling i uke 1. Tre to-timers storgruppesamlinger avholdes i uke 3, 6 og 7 i kurset.

Oppgaveskriving I forkant av hver storgruppesamling skal studentene arbeide med oppgaver i smågrupper. Oppgavene skal ha stigende vanskelighetsgrad og emnemessig korrespondere med det som gjennomgås på forelesningene. De respektive oppgavenes fokus skal fordeles i forhold erstatningsrettens helhetlige regelsett.

Hver student må skrive individuelle oppgavesvar og legge disse ut på nettet. Oppgavesvarene skal være relativt korte, men til gjengjeld ha best mulig kvalitet.

Kommentering Studentene kommenterer hverandres oppgaver på nettet. Et fastsatt program med obligatoriske frister sikrer at oppgaver blir kommentert, og at kommentarer blir lest på det pedagogisk optimale tidspunkt. Det forutsettes at studentene gir så grundige kommentarer til sine medstudenter at det gir et faglig bidrag til oppgaveløsningen.

Storgruppemøtene Samlingene skal primært konsentreres om variasjonsoppgaver som utdyper og utvikler den kunnskap og forståelse som er ervervet gjennom skrivning av arbeidsoppgavene. Det forutsettes aktiv deltakelse fra studentenes side.

Obligatorisk undervisningsaktivitet

1. Gruppemøter, oppgaveskriving og kommentering er obligatorisk. Utrekningen av deltakelsen blir gjort som fastsatt i "Retningslinjer for utregning av obligatorisk deltakelse."
2. For alle skriftlige arbeider som skal regnes med i obligatoriske arbeidskrav, skal hele oppgaven besvares og besvarelsen må fylle de kvalitative og kvantitative minstekravene som er fastsatt i «Krav til skriftlige arbeider på masterstudiet i rettsvitenskap».
3. I løpet av kurset skal en obligatorisk oppgave besvares og leveres inn. Tidsramme og ordgrense angis i kurset. Besvarelsen må være godkjent før studenten kan avlegge avsluttende eksamen i emnet.
4. Underkjente elementer i de obligatoriske arbeidskravene kan ikke gjentas før ved neste kurs.
5. Kursgodkjenning foreldes ikke.

Vurderingsformer

Etter kurset avlegges 4 timers skoleeksamen.

Karakterskala

Ved sensur av emnet benyttes karakterskalaen A til E for bestått og F for ikke bestått

Litteraturliste

Emneevaluering

I henhold til retningslinjer for evaluering av emner ved Det juridiske fakultet.

Kontaktinformasjon

Kursansvarlige: Professor Bjarte Askeland

Førsteamanuensis Anne Marie Anfinen

Administrativt ansvarlig: Førstekonsulent Anne Torekoven: Anne.Torekoven@jurfa.uib.no

JUS122 Skadebot

Undervisningsspråk

Norsk

Undervisningssemester

Høst

Undervisningsstad

Det juridiske fakultet, Bergen

Mål og innhald

Kurset tar sikte på å gi studentene en grunnleggende og god forståelse for de sentrale vilkårene for erstatning utenfor kontraktforhold. Tyngdepunktet i kurset omhandler grunnvilkåret om ansvarsgrunnlag.

Erstatningsreglene bygger på en forutsetning om at skaden blir hvor den rammer. Ansvarsgrunnlagene inneholder retningslinjene for den begrunnelse som tilsier at den påståtte skadevolderen skal bære det økonomisk tapet som følge av skaden istedenfor den skadelidte.

Kurset behandler også de to øvrige grunnvilkårene for erstatning, årsakssammenheng og erstatningsmessig skade.

Grunnvilkåret om årsakssammenheng innebærer et krav om at det må foreligge en faktisk årsakssammenheng mellom den ansvarsbetingende forhold og skaden. Den påståtte skadevolderen blir bare ansvarlig hvis konkrete årsaksfaktoren er så vidt vesentlig i årsaksbildet at det er rimelig å knytte ansvar til den. Ansvaret kan imidlertid falle bort om en skadefølge anses for fjern og avledet.

Det tredje grunnvilkåret forutsetter at den skade som er påført knytter seg til en interesse på skadelidte hånd som erstatningsrettslig vernet. Det kreves som en hovedregel at skaden har ført til et økonomisk tap. Kurset omhandler hovedsakelig konkrete typetilfeller knyttet til personskadeerstatning.

Kurset omhandler også sentrale regler om reduksjon av erstatningssummen. Hvis skadelidte har medvirket til skaden, vil erstatningsbeløpet kunne avkortes med hjemmel i en særskilt lovfestet regel om skadelidtes medvirkning i skadeerstatningsloven § 5-1. Videre kan dette beløpet igjen reduseres med hjemmel i lempingsregelen i skadeerstatningsloven § 5-2.

Reglene om erstatning utenfor kontrakt er i hovedsak ulovfestede og baseres på de retningslinjer som kan utledes fra høyesterettspraksis. Et mål med kurset er derfor at studentene skal kjenne til og analysere sentrale høyesterettsdommer på erstatningsrettens område. I tillegg er, som nevnt, enkelte regler lovfestet i skadeerstatningsloven av 1969. Dette gjelder også sentrale prinsipper for utmåling. Kurset tar sikte på å gi en oversikt over de sentrale prinsipper for utmåling av personskade.

Læringsutbytte

Etter gjennomført kurs skal studenten:

- kunne gjøre rede for viktige erstatningsrettslige begreper og anvende viktige erstatningsrettslige prinsipper og regler på juridisk forsvarlig måte.
- kunne vise gjennom praktisk juridisk problemløsning at han/hun har tilegnet seg grunnleggende materielle kunnskaper i erstatningsrett.
- kunne anvende anerkjent juridisk metode til å analysere praktisk aktuelle erstatningsrettslige problemstillinger, herunder drøfte, argumentere og selvstendig ta standpunkt til problemløsningen.
- kunne arbeide i gruppe med andre som en deltaker som bidrar aktivt til en akademisk diskusjon av praktiske erstatningsrettslige problemstillinger med teoretiske implikasjoner.
- kunne drøfte erstatningsrettslige spørsmål i et rettspolitisk perspektiv, samt relatere norsk erstatningsrett til erstatningsretten på europeisk nivå.
- kunne formulere erstatningsrettslige argumenter og slutninger så vel muntlig som skriftlig.

Studenten skal ha tilegnet seg

- dyp forståelse og gode kunnskaper innenfor emnene skadebegrep, ansvarsgrunnlag, årsakssammenheng og skadelidtes forhold (herunder skadelidtes medvirkning).
- praktisk anvendbar forståelse og kunnskap innenfor emnene utmåling, lempning, solidaransvar og regress, forholdet mellom erstatning og trygde- og forsikringsdekning, erstatningskravets forfall og foreldelse, samt den europeiske innvirkning på norsk erstatningsrett.

Krav til studierett

MAJUR

Undervisningsformer og omfang av org.und

Kurset strekker seg over åtte uker. Kurset inneholder seks obligatoriske arbeidsoppgaver, en obligatorisk kursoppgave og en avsluttende skoleeksamen.

Forelesninger

Det avholdes 18 forelesningstimer konsentrert om å gi oversikt over faget, vanskelige spørsmål og oppdatering. *Disse består* av en konsentrasjon av 12 forelesningstimene innledningsvis kommer senere *fire* av forelesningstimene dels som "etterlesninger" som kobles til konkrete problemer studentene har møtt på under arbeidet med oppgavene. Kort tid før eksamen avholdes så en to timers eksamensforberedende forelesning.

Gruppeundervisning

Seks smågruppesamlinger fordeles over åtte uker med første samling i uke 1. Tre to-timers storgruppesamlinger avholdes i uke 3, 5 og 7 i kurset.

Oppgaveskriving

I forkant av hver storgruppesamling skal studentene arbeide med oppgaver i smågrupper. Oppgavene skal ha stigende vanskelighetsgrad og emnemessig korrespondere med det som

gjennomgå på forelesningene. De respektive oppgavenes fokus skal fordeles i forhold erstatningsrettens helhetlige regelsett.

Hver student må skrive individuelle oppgavesvar og legge disse ut på nettet. Oppgavesvarene skal være relativt korte, men til gjengjeld ha best mulig kvalitet.

Kommentering

Studentene kommenterer hverandres oppgaver på nettet. Et fastsatt program med obligatoriske frister sikrer at oppgaver blir kommentert, og at kommentarer blir lest på det pedagogisk optimale tidspunkt. *Det forutsettes at studentene gir så grundige kommentarer til sine medstudenter at det gir et faglig bidrag til oppgaveløsningen.*

Storgruppemøtene

Samlingene skal primært konsentreres om variasjonsoppgaver som utdyper og utvikler den kunnskap og forståelse som er ervervet gjennom skrivning av arbeidsoppgavene. Det forutsettes aktiv deltakelse fra studentenes side.

Obligatorisk undervisningsaktivitet

1. Gruppemøter, oppgaveskriving og kommentering er obligatorisk. Utrekningen av deltakelsen blir gjort som fastsatt i "Retningslinjer for utregning av obligatorisk deltakelse."
2. I løpet av kurset skal en obligatorisk oppgave besvares og leveres inn. Tidsramme og ordgrense angis i kurset. Besvarelsen må være godkjent før studenten kan avlegge avsluttende eksamen i emnet.
- 3) Underkjente elementer i de obligatoriske arbeidskravene kan ikke gjentas før ved neste kurs.
- 4) Kursgodkjenning foreldes ikke.

Vurderingsformer

Etter kurset avlegges 4 timers skoleeksamen.

Karakterskala

Ved sensur av emnet benyttes karakterskalaen A til E for bestått og F for ikke bestått

Litteraturliste

Emneevaluering

I henhold til retningslinjer for evaluering av emner ved Det juridiske fakultet.

Kontaktinformasjon

Kursansvarlige: Førsteamanuensis Knut Martin Tande

Administrativt ansvarlig: Førstekonsulent Anne Torekoven: Anne.Torekoven@jurfa.uib.no

JUS121 Norske og internasjonale rettslege institusjonar

Undervisningsspråk

Norsk

Undervisningssemester

Undervisningen starter i slutten av høstsemesteret, hovedtyngden av kurset går i vårsemesteret

Undervisningsstad

Det juridiske fakultet, Bergen

Læringsutbytte

Faginnhald/læringsutbytte:

Kurset handlar om dei viktigaste rettslege institusjonane, nasjonalt og internasjonalt. Når kurset er gjennomført skal studentane kunna gjera greie for det dynamiske samspelet mellom statsmaktene og mellom nasjonal og internasjonal rett og korleis dette verkar inn på utforminga av og tolkinga av retten. Ein skal også kunna reflektera over samspelet mellom makt, politikk og rett.

Studentane skal både i skriftleg og munnleg form kunna drøfta teoretiske og praktiske rettsspørsmål innanfor følgjande emneområde:

1) Eit hovudemne er dei grunnleggjande norske rettsreglane om staten og dei sentrale statsmaktene.

Når kurset er gjennomført skal studentane kunna gjera greie for forholdet mellom statsmaktene og dei konstitusjonelle prinsippa som regulerer dette, særleg parlamentarismen. På denne bakgrunnen skal ein kunna gjera greie for rettskjeldene i statsforfatningsretten og bruka desse på ein metodisk medviten måte.

Studentane skal særleg kunna gjera greie for og ta stilling til rettsspørsmål som gjeld:

- Stortinget sin kompetanse når det gjeld lovgiving, løyvingar og skattlegging.
- Regjeringa sine oppgåver og generelle kompetanse, samt regjeringa sin særlege kompetanse når det gjeld utanriksstyre.
- Prinsippet om domstolane si uavhengige stilling.

2) Eit anna hovudemne er reglane i folkeretten om forholdet mellom statar og om mellomstatlege organisasjonar.

Når kurset er gjennomført skal studentane kunna gjera greie for og gjera bruk av dei viktigaste rettskjeldene i folkeretten. Studentane skal også kunna gjera greie for hovudprinsippa for folkeretten si stilling i norsk rett, og kunna bruka desse i rettsleg problemløysing.

Studentane skal særleg kunna gjera greie for og ta stilling til rettsspørsmål som gjeld:

- Kva som kjenneteiknar ein stat og reglane om statsterritorium og jurisdiksjon.
- Reglane om inngåing og tolking av traktatar
- Reglane om statleg maktbruk og intervensjon.
- Tvisteløysing ved den internasjonale domstolen.
- Dei føremåla og prinsippa som FN byggjer på, samt kompetansen til Tryggingsrådet.

3) Eit tredje hovudemne er dei rettslege institusjonane og regeldanninga innanfor den europeiske unionen (EU) og det europeiske økonomiske samarbeidsområdet (EØS).

Når kurset er gjennomført skal studentane kunna gjera greie for det folkerettslege grunnlaget for EU-samarbeidet og dei sentrale EU-institusjonane sine oppgåver og kompetanse. Dei skal også kunna gjera greie for lovgivingsprosessene innanfor EU.

Studentane skal vidare kunna gjera greie for hovudtrekka ved EØS-avtalen og institusjonane innanfor EØS-samarbeidet. Dei skal også kunna gjera greie for lovgivingsprosessen innanfor EØS, fram til EU-reglar vert ein del av norsk rett, og visa kjennskap til overvakingssystemet innanfor EØS

Krav til studierett

MAJUR

Undervisningsformer og omfang av org.und

Føreløsingar og grupper

Obligatorisk undervisningsaktivitet

- 1.) Gruppemøter, oppgåveskriving og kommentering er obligatorisk. Utrekninga av deltakinga blir gjort som fastsett i "Retningslinjer for utregning av obligatorisk deltakelse."
- 2.) I løpet av kurset skal ei obligatorisk oppgåve besvarast og leverast inn. Tidsramma vert angitt i kurset. Oppgåva må vere godkjend før studenten kan avleggje avsluttande eksamen i emnet.
- 3.) Kvar student skal på eit storgruppemøte delta med ein munnleg presentasjon av ei oppgåve (vanlegvis gruppearbeid). Dette er ein føresetnad for å kunna gå opp til den avsluttande prøven.
- 4.) Underkjende elemente i dei obligatoriske arbeidskrava kan ikkje gjentakast før ved neste kurs.
- 5.) Kursgodkjenning foreldst ikkje.

Vurderingsformer

Etter kurset vert det halde ein avsluttande skuleeksamen på fire timar.

Tillatte hjelpemidler til skuleeksamen: En engelsk/norsk-norsk/engelsk ordbok (ett bind) i tillegg til hjelpemidler som angitt i § 3-5 i Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet

Karakterskala

Ved sensur av emnet benyttes karakterskalaen A til E for bestått og F for ikke bestått

Litteraturliste

Emneevaluering

I henhold til retningslinjer for evaluering av emner ved Det juridiske fakultet.

Kontaktinformasjon

Kursansvarlig: førsteamanuensis Christian Franklin

Administrativt ansvarlig: førstekonsulent Anne Torekoven: Anne.Torekoven@jurfa.uib.no

JUS114 Juridisk metode

Undervisningsspråk

Norsk

Undervisningssemester

Vår

Undervisningsstad

Det juridiske fakultet, Bergen

Mål og innhald

Kurset tar for seg rettskildeprinsippene, som er de prinsippene, normene og retningslinjene som må anvendes ved besvarelsen av rettsspørsmål. I faget juridisk metode blir rettskildeprinsippene studert, mens man i andre fag anvender rettskildeprinsippene. Kursets hovedfokus er rettet mot relevans-, slutnings- og vekt-/harmoniseringsprinsippene, men også andre rettskildeprinsipper vil bli omtalt.

Læringsutbyte

Etter at kurset er gjennomført skal studenten kunne

- redegjøre for sentrale relevans-, slutnings- og vekt-/harmoniseringsprinsipper;
- redegjøre for prinsippene for lovtolking, prinsippene for anvendelse av ulovfestet rett og prinsippene for regeldanning på "lovtomt" område; og
- redegjøre for prinsippene for løsning av tilfeller av motstrid mellom rettsregler.

Krav til studierett

MAJUR

Undervisningsformer og omfang av org.und

Forelesninger og grupper

Obligatorisk undervisningsaktivitet

- 1) Gruppemøter, oppgaveskriving og kommentering er obligatorisk. Utrekningen av deltakelsen blir gjort som fastsatt i "Retningslinjer for utregning av obligatorisk deltakelse."
- 2) Underkjente elementer i de obligatoriske arbeidskravene kan ikke gjentas før ved neste kurs.
- 3) Kursgodkjenning foreldes ikke.

Vurderingsformer

Etter kurset avlegges 4 timers skoleeksamen.

Karakterskala

Ved sensur av emnet benyttes karakterskalaen A til E for bestått og F for ikke bestått

Litteraturliste**Innføringslitteratur:**

- Knophs oversikt over Norges rett, 13. utgave, 2009 § 2 (ca. 23 sider)

Kjernelitteratur

- Mads Henry Andenæs: Rettskildelære, Oslo 1997 (2. opplag, uendret opptrykk 2003) kap. 1 - 21 (ca. 160 sider)
- Carl August Fleischer: Rettskilder og juridisk metode, Oslo 1998 kap. 20 og 21 (ca. 45 sider)
- Gunnar Aasland: Noen betraktninger om rettskildespørsmål i Høyesteretts praksis, i JV 2000 s. 157-179
- Magnus Aarbakke: Harmonisering av rettskilder, i TfR 1966 s. 499-518
- Ken Uggerud: Domsanalyse og domskritikk, Oslo 2008 kap. I og II (ca. 40 sider)

Tilleggs litteratur:

- Nils Nygaard: Rettsgrunnlag og standpunkt, Bergen, 2. utgave, 2004
- Torstein Eckhoff og Jan Helgesen: Rettskildelære, Oslo, 5. utgave, 2001

Emneevaluering

I henhold til retningslinjer for evaluering av emner ved Det juridiske fakultet.

Kontaktinformasjon

Kursansvarlig: professor Erik Monsen

Administrativt ansvarlig: førstekonsulent Eli Tjerandsen: eli.tjerandsen@jurfa.uib.no

JUS113 Kontraktsrett I

Undervisningsspråk

Norsk

Undervisningssemester

Vår

Undervisningsstad

Det juridiske fakultet, Bergen

Mål og innhold

Kontraktsretten er først og fremst læren om - og i hvilken utstrekning - den enkelte kan binde seg selv, f.eks. til å betale penger, levere en vare, eller yte en tjeneste. Adgangen til binding følger av den private autonomi, som er en ulovfestet regel. Bindingen innebærer at forpliktelsene en part påtar seg, om nødvendig kan håndheves av rettsapparatet. Avtalefriheten er en konsekvens av den private autonomi.

Bindingen kan være ubetinget, ved at den som binder seg ikke stiller betingelser, f.eks. gaver til humanitære organisasjoner. Bindingen kan alternativt være betinget. Den som binder seg, forplikter seg i så fall på vilkår av at også den annen part binder seg. En typisk betingelse er at den annen part må yte et vederlag. Plikt til å yte en vare eller en tjeneste kan gjøres betinget av at mottakeren yter et vederlag i penger. Plikt til å yte penger kan gjøres betinget av vederlag i form av en vare eller tjeneste. De fleste avtaler, eller synonymt kontrakter, er slike gjensidige disposisjoner - rettsforhold der begge partene har bundet seg, men bindingen er betinget av at den annen part yter et vederlag. Hovedproblemene i kontraktsretten er om partene er bundet, og hvis ja, innhold og virkninger av slik binding.

Læringsutbytte

Etter å ha studert kontraktsrett I forventes at studentene

- kan analysere og forstå de rettsregler og prinsipper som må anvendes for å avgjøre om en person er bundet kontraktsrettslig, særlig knyttet til avtaleinngåelse;
- kan analysere og forstå de rettsregler og prinsipper som må anvendes for å fastlegge innholdet av et kontraktsrettslig bindende utsagn, særlig knyttet til avtaletolking;
- kan analysere og forstå de rettsregler og prinsipper som må anvendes for å avgjøre om et kontraktsrettslig bindende utsagn er ugyldig, særlig knyttet til reglene om rettslig handleevne (habilitet), tilblivelsesmangler (falsk, tvang, svik, uredelighet ol), lovstrid og lignende ufravikelighetsregler;
- kan analysere og forstå regler om at urimelige avtaler ikke kan gjøres gjeldende, særlig knyttet til avtaleloven § 36;
- kan analysere og forstå reglene om representasjon, dvs. reglene om binding ved bruk av fullmektiger og andre representanter;
- har kunnskap om hovedtrekk i den internasjonale utvikling i kontraktsretten som kan få betydning for norsk kontraktsrett.

Det nærmere studium av kontraktens innhold når det bl.a. gjelder lovgivningen om kjøp og andre spesielle avtale typer er lagt til kontraktsrett II

Krav til studierett

MAJUR

Undervisningsformer og omfang av org.und

Forelesninger, storgrupper, arbeidsgrupper og selvstudium.

Obligatorisk undervisningsaktivitet

1. Gruppemøter, oppgaveskriving og kommentering er obligatorisk. Utrekningen av deltakelsen blir gjort som fastsatt i "Retningslinjer for utregning av obligatorisk deltakelse."
2. I løpet av kurset skal en obligatorisk oppgave besvares og leveres inn. Tidsramme og ordgrense angis i kurset. Besvarelsen må være godkjent før studenten kan avlegge avsluttende eksamen i emnet.
- 3) Underkjente elementer i de obligatoriske arbeidskravene kan ikke gjentas før ved neste kurs.
- 4) Kursgodkjenning foreldes ikke.

Vurderingsformer

Etter kurset avlegges 4 timers skoleeksamen.

Tillatt hjelpemiddel utover § 3-6 flg i Studieplanen: Principles, definitions and model rules of European private law : Draft Common Frame of Reference (DCFR) / prepared by the Study Group on a European Civil Code and the Research Group on EC Private Law (Acquis Group) ; edited by Christian von Bar, Eric Clive and Hans Schulte-Nölke ; and Hugh Beale ... [et al.] Outline edition 2009.

ISBN 978-3-86653-097-3, h.

Karakterskala

Ved sensur av emnet benyttes karakterskalaen A til E for bestått og F for ikke bestått

Litteraturliste

Hovedlitteratur:

- Johan Giertsen: Avtaler. Bergen 2006.

Tilleggs litteratur:

- Hauge, Hilde: Ugyldighet ved formuerettslige disposisjoner, Universitetsforlaget 2009

- Jo, Hov/Alf Petter Høgberg: Alminnelig avtalerett. Oslo 2009 og Woxholth, Avtalerett, 7. utgave. Oslo 2009.

- Lilleholt, Kåre: Knophs oversikt over Norges rett, 13. utgave, Universitetsforlaget 2009, side 218 -278 (§§ 43 -46)

- Principles, definitions and model rules of European private law : Draft Common Frame of Reference (DCFR) / prepared by the Study Group on a European Civil Code and the Research Group on EC Private Law (Acquis Group) ; edited by Christian von Bar, Eric Clive and Hans Schulte-Nölke ; and Hugh Beale ... [et al.] Outline edition 2009. ISBN 978-3-86653-097-3, h. 642 pages

I tillegg til denne litteratur, vil det bli lagt vekt på studium av annet kildemateriale, særlig rettsavgjørelser.

Emneevaluering

I henhold til retningslinjer for evaluering av emner ved Det juridiske fakultet.

Kontaktinformasjon

Kursansvarlig: professor Johan Giertsen

Administrativt ansvarlig: førstekonsulent Eli Tjerandsen: Eli.Tjerandsen@jurfa.uib.no

JUS113 Kontraktsrett I

Undervisningsspråk

Norsk

Undervisningssemester

Vår

Undervisningsstad

Det juridiske fakultet, Bergen

Mål og innhald

Kontraktsretten er først og fremst læren om - og i hvilken utstrekning - den enkelte kan binde seg selv, f.eks. til å betale penger, levere en vare, eller yte en tjeneste. Adgangen til binding følger av den private autonomi, som er en ulovfestet regel. Bindingen innebærer at forpliktelsene en part påtar seg, om nødvendig kan håndheves av rettsapparatet. Avtalefriheten er en konsekvens av den private autonomi.

Bindingen kan være ubetinget, ved at den som binder seg ikke stiller betingelser, f.eks. gaver til humanitære organisasjoner. Bindingen kan alternativt være betinget. Den som binder seg, forplikter seg i så fall på vilkår av at også den annen part binder seg. En typisk betingelse er at den annen part må yte et vederlag. Plikt til å yte en vare eller en tjeneste kan gjøres betinget av at mottakeren yter et vederlag i penger. Plikt til å yte penger kan gjøres betinget av vederlag i form av en vare eller tjeneste. De fleste avtaler, eller synonymt kontrakter, er slike gjensidige disposisjoner - rettsforhold der begge partene har bundet seg, men bindingen er betinget av at den annen part yter et vederlag. Hovedproblemene i kontraktsretten er om partene er bundet, og hvis ja, innhold og virkninger av slik binding.

Læringsutbyte

Etter å ha studert kontraktsrett I forventes at studentene

- kan analysere og forstå de rettsregler og prinsipper som må anvendes for å avgjøre om en person er bundet kontraktsrettslig, særlig knyttet til avtaleinngåelse;
- kan analysere og forstå de rettsregler og prinsipper som må anvendes for å fastlegge innholdet av et kontraktsrettslig bindende utsagn, særlig knyttet til avtaletolking;
- kan analysere og forstå de rettsregler og prinsipper som må anvendes for å avgjøre om et kontraktsrettslig bindende utsagn er ugyldig, særlig knyttet til reglene om rettslig handleevne (habilitet), tilblivelsesmangler (falsk, tvang, svik, uredelighet ol), lovstrid og lignende ufravikelighetsregler;
- kan analysere og forstå regler om at urimelige avtaler ikke kan gjøres gjeldende, særlig knyttet til avtaleloven § 36;
- kan analysere og forstå reglene om representasjon, dvs. reglene om binding ved bruk av fullmektiger og andre representanter;
- har kunnskap om hovedtrekk i den internasjonale utvikling i kontraktsretten som kan få betydning for norsk kontraktsrett.

Det nærmere studium av kontraktens innhold når det bl.a. gjelder lovgivningen om kjøp og andre spesielle avtaletyper er lagt til kontraktsrett II

Krav til studierett

MAJUR

Undervisningsformer og omfang av org.und

Forelesninger, storgrupper, arbeidsgrupper og selvstudium.

Obligatorisk undervisningsaktivitet

1. Gruppemøter, oppgaveskriving og kommentering er obligatorisk. Utrekningen av deltakelsen blir gjort som fastsatt i "Retningslinjer for utregning av obligatorisk deltakelse." 2. For alle skriftlige arbeider som skal telle med i i obligatoriske arbeidskrav, gjelder at hele oppgaven skal svares på, og må fylle de kvalitative og kvantitative minstekravene som er fastsatt i "Krav til skriftlige arbeider på masterstudiet i rettsvitenskap."

3. I løpet av kurset skal en obligatorisk oppgave besvares og leveres inn. Tidsramme og ordgrense angis i kurset. Besvarelsen må være godkjent før studenten kan avlegge avsluttende eksamen i emnet.

4. Underkjente elementer i de obligatoriske arbeidskravene kan ikke gjentas før ved neste kurs.

5. Kursgodkjenning blir ikke foreldet.

Vurderingsformer

Etter kurset avlegges 4 timers skoleeksamen.

Tillatt hjelpemiddel utover § 3-5 i Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen:

Principles, definitions and model rules of European private law : Draft Common Frame of Reference (DCFR) / prepared by the Study Group on a European Civil Code and the Research Group on EC Private Law (Acquis Group) ; edited by Christian von Bar, Eric Clive and Hans Schulte-Nölke ; and Hugh Beale ... [et al.] Outline edition 2009.

ISBN 978-3-86653-097-3, h.

Karakterskala

Ved sensur av emnet benyttes karakterskalaen A til E for bestått og F for ikke bestått

Emneevaluering

I henhold til retningslinjer for evaluering av emner ved Det juridiske fakultet.

Kontaktinformasjon

Kursansvarlig: professor Erik Monsen

Administrativt ansvarlig: førstekonsulent Kari Bjørøy kari.bjoroy@jurfa.uib.no

JUS111 Forvaltningsrett I

Undervisningsspråk

Norsk

Undervisningssemester

Undervisningen starter i høstsemesteret og fullføres i begynnelsen av vårsemesteret.

Undervisningsstad

Det juridiske fakultet, Bergen

Mål og innhold

Forvaltningsrett er rettsreglene om organisering, ansvarsforhold og avgjørelseskompetanse i den offentlige forvaltningen, og om de rettigheter og plikter borgerne har overfor forvaltningen. Med offentlig forvaltning menes både organ for stat og kommune og private som tar avgjørelser på vegne av det offentlige om rettigheter eller plikter for borgerne. Dette kan være kollegiale organ, som kommunestyre, fylkesskolestyre eller styret ved Universitetet i Bergen, eller administrative organ som rådmannen, fylkesmannen og departementene. Stortinget og domstolene er derimot ikke en del av forvaltningen.

Tema for universitetsfaget forvaltningsrett er de generelle reglene som gjelder for hele den offentlige forvaltningen eller de største eller mest sentrale delene av denne - det som også blir kalt alminnelig forvaltningsrett. Ved Universitetet i Bergen er studiet av forvaltningsretten delt i to, forvaltningsrett I og forvaltningsrett II. Forvaltningsrett I tar først og fremst sikte på å gi grundig kjennskap til reglene om forvaltningens saksbehandling som er nedfelt i forvaltningsloven (herunder klage og omgjøring). I tillegg gir forvaltningsrett I en innføring i hovedtrekkene i den alminnelige forvaltningsretten. Forvaltningsrett II bygger videre på dette, og tar sikte på å gi studentene en mer inngående kunnskap i de personelle og materielle kompetansespørsmålene, samt virkningene av overskridelse av kompetanse.

Læringsutbytte

Etter gjennomført kurs skal studenten kunne analysere, drøfte og ta standpunkt til forvaltningsrettslige problem som har sitt utspring i forvaltningsloven på juridisk forsvarlig måte. Dette forutsetter at studentene i problemløsningen kan anvende de sentrale bestemmelsene i forvaltningsloven som stiller krav til saksbehandlingen i forvaltningen og at studentene har innsikt i begrunnelsene bak reglene. Sentrale temaer i denne sammenhengen er:

- rettssikkerhetsbegrepet innen forvaltningsretten
- virkeområdet for forvaltningsloven, oppbyggingen av loven og sentrale grunnbegrep
- inhabilitet
- forvaltningen utredningsplikt og partenes rett til varsel og til å få uttale seg
- retten til dokumentinnsyn etter forvaltningsloven og offentlighetsloven
- kravene til form og begrunnelse for vedtak
- klage over forvaltningsvedtak og omgjøring av vedtak utenfor klagesak

Krav til studierett

MAJUR

Undervisningsformer og omfang av org.und

Forelesninger og grupper

Obligatorisk undervisningsaktivitet

1. Gruppemøter, oppgaveskriving og kommentering er obligatorisk. Utrekningen av deltakelsen blir gjort som fastsatt i "Retningslinjer for utregning av obligatorisk deltakelse."
2. I løpet av kurset skal en obligatorisk oppgave besvares og leveres inn. Tidsramme og ordgrense angis i kurset. Besvarelsen må være godkjent før studenten kan avlegge avsluttende eksamen i emnet.
- 3) Underkjente elementer i de obligatoriske arbeidskravene kan ikke gjentas før ved neste kurs.
- 4) Kursgodkjenning foreldes ikke.

Vurderingsformer

Etter kurset avlegges fire timers skoleeksamen. Karakterer: A til E for bestått og F for ikke bestått

Karakterskala

Ved sensur av emnet benyttes karakterskalaen A til E for bestått og F for ikke bestått

Emneevaluering

I henhold til retningslinjer for evaluering av emner ved Det juridiske fakultet

Kontaktinformasjon

Kursansvarlig: professor Karl Harald Søvig

Administrativt ansvarlig: førstekonsulent Kari K. Bjørøy: kari.bjoroy@jurfa.uib.no

JUS112 Arve- og familierett

Undervisningsspråk

Norsk

Undervisningssemester

Vår

Undervisningsstad

Det juridiske fakultet, Bergen

Mål og innhald

Familieretten omhandler rettsforholdet mellom ektefeller, mens arveretten omhandler hva som skal skje med en avdød persons eiendeler og forpliktelser. På mange punkter er det en nær sammenheng mellom disse fagene. Dersom avdøde var gift ved dødsfallet, har gjenlevende ektefelle særlige rettigheter ved fordelingen av formuen. Det samme gjelder i noen tilfeller for den som var samboer med avdøde ved dødsfallet. I kurset om familie- og arverett er det særlig disse felles berøringspunkter som er satt i fokus. Familierettsdelen av kurset behandles likevel bare rettsforholdet mellom personer som har inngått ekteskap.

Tradisjonelt blir også rettsforholdet mellom foreldre og barn behandlet i familieretten. Dette faller imidlertid utenfor kursets ramme.

I familierettsdelen står de økonomiske rettsvirkninger av inngåelse av ekteskap samt delingen av ektefellenes formue ved separasjon og skilsmisse sentralt. I arveretten fokuseres det på reglene om hvem som arver i kraft av loven, og adgangen til å disponere over formuen ved testament. Her står grensen mellom testamentariske disposisjoner (dødsdisposisjoner) og livsdisposisjoner sentralt. Det samme gjør vernet om livsarvingenes pliktdel og ektefellers og samboeres rett til arv og uskifte.

Læringsutbyte

Etter gjennomført kurs skal studenten kunne gjøre rede for sentrale familie- og arverettslige begreper og anvende familie- og arverettslige prinsipper og regler på juridisk forsvarlig måte. Herunder skal studenten forstå og kunne anvende regler om ektefellers råderett, eiendomsrett, gjeldsansvar, sontringen mellom eierforhold og formuesordning, deling av formuene ved separasjon og skilsmisse (likedeling, skjevdeling, gjeldsfradrag, vederlagskrav og gjenstandsmessig fordeling), arverett etter loven, testamenters gyldighet, grensen mellom livs- og dødsdisposisjoner, gjenlevende ektefelles arve-, skifte- og uskifterettigheter og gjenlevende samboers arve- og uskifterettigheter. Videre skal studenten kunne forklare hovedtrekkene ved reglene om ektefellers underholdsplikt under ekteskapet.

Krav til studierett

MAJUR

Undervisningsformer og omfang av org.und

Forelesninger og grupper

Obligatorisk undervisningsaktivitet

1. Gruppemøter, oppgaveskriving og kommentering er obligatorisk. Utrekningen av deltakelsen blir gjort som fastsatt i "Retningslinjer for utregning av obligatorisk deltakelse."
2. I løpet av kurset skal en obligatorisk oppgave besvares og leveres inn. Tidsramme og ordgrense angis i kurset. Besvarelsen må være godkjent før studenten kan avlegge avsluttende eksamen i emnet.
- 3) Underkjente elementer i de obligatoriske arbeidskravene kan ikke gjentas før ved neste kurs.
- 4) Kursgodkjenning foreldes ikke.

Vurderingsformer

Etter kurset avlegges 4 timers skoleeksamen.

Karakterskala

Ved sensur av emnet benyttes karakterskalaen A til E for bestått og F for ikke bestått

Litteraturliste

Innføringslitteratur (etter behov):

- Familieretten i Knophs oversikt over Norges rett, 13. utgave, Oslo 2009 §§ 16, 19 og 21.
- Arveretten i Knophs oversikt over Norges rett, 13. utgave, Oslo 2009 §§ 26, 27, 28 I - III, 30 og 33.

Kjernelitteratur:

- Peter Lødrup og Tone Sverdrup: Familieretten, 6. utgave Oslo 2009, §§ 1, 7, 9-22.
- Peter Lødrup. Arverett, 5. utgave Oslo 2008, §§ 1, 3-4, 6-9 med unntak av § 7 III, 12-14, 21-24, § 25 I-V, 31 I-IV til og med punkt 2 og 32-34.
- Eeg, Thomas: "Samboeres arve- og uskifterettslige stilling", Tidsskrift for Familierett, arverett og barnevernsrettslige spørsmål 2010 hefte 1/2 (s. 25-59) unntatt pkt. 1.3, 2.1, 2.3.2, 3.2.2, 5.2.4, 5.5.3 og 7 samt petitavsnitt. Artikkelen er tilgjengelig i Rettsdata-databasen via Bibliotekportalen (<http://bibliotekportalen.uib.no>).

Emneevaluering

I henhold til retningslinjer for evaluering av emner ved Det juridiske fakultet.

Kontaktinformasjon

Kursansvarlig: Førsteamanuensis Thomas Eeg

Administrativt ansvarlig: Førstekonsulent Eli Tjerandsen: Eli.Tjerandsen@jurfa.uib.no

EXFAC Juridisk forprøve

Undervisningsspråk

Norsk

Undervisningssemester

Haut

Undervisningsstad

Det juridiske fakultet, Bergen

Mål og innhald

Exfac - juridisk forprøve - er en introduksjon til jusstudiet.

Læringsutbyte

Etter at kurset er gjennomført skal studenten

- kunne redegjøre for en prinsipiell forståelse for forholdet mellom rett og samfunn, herunder
 - o redegjøre for de sentrale institusjonene i det norske rettssystemet
 - o forklare sammenhengen mellom norsk og internasjonal rett
 - o redegjøre for rettsstatens ide, sentrale prinsipper og verdigrunnlag
 - o redegjøre for hvordan retten fungerer i et samfunn
 - o redegjøre for hva som kjennetegner rettsanvendelse
 - o drøfte prinsipielle sider ved rettsutviklingen i et samfunn
 - o drøfte spørsmål knyttet til rettens legitimitet
- kunne formidle denne forståelsen på en selvstendig, balansert og nyansert måte, både muntlig og i en strukturert skriftlig fremstilling
- kunne redegjøre for grunnleggende juridisk metode
- kunne forklare hva et rettsspørsmål er
- kunne søke etter juridisk kunnskap på egen hånd, både elektronisk og gjennom bruk av bibliotek
- kunne bidra aktivt i diskusjoner om samspillet mellom rett og samfunn

Krav til studierett

MAJUR

Undervisningsformer og omfang av org.und

Forelesninger, seminargrupper, en praktisk oppgave i juridisk metode og tilbakemeldinger på arbeidet med en seminaroppgave.

Obligatorisk undervisningsaktivitet

Oppmøte: Studenten må delta på minst 75 % av seminarundervisningen.

Arbeidskrav:

- 1) Studenten må utarbeide og levere en selvstendig, individuell disposisjon til seminaroppgave til det tidspunkt som er avtalt med seminarlederen og delta i arbeidet med og fremleggelsen av en felles presentasjon av seminaroppgaven på en gruppesamling.
- 2) Studenten må gjennomføre en muntlig presentasjon knyttet til et emne som skal diskuteres i en seminarsamling
- 3) Studenten må skrive og levere den felles øvingsoppgaven i juridisk metode.
- 4) Underkjente elementer i de obligatoriske arbeidskravene kan ikke gjentas før ved neste kurs.
- 5) Kursgodkjenning foreldes ikke.

Vurderingsformer

Kursdeltakinga vert vurdert på grunnlag av bestått/ikkje bestått. Prøvinga skjer som ei samla vurdering av studentens prestasjoner på seminaret ("mappe-evaluering"), med hovudvekt på eit skriftleg arbeid som er levert og vurdert under kurset, og ei mindre avsluttande prøve (2 timar). For å få godkjent kurset må studenten ha vore til stades på minst 75 % av seminara.

Det er ikkje tillatt med hjelpemidler under eksamen.

Karakterskala

Ved sensur av emnet benyttes karakterskalaen bestått/ikke bestått

Litteraturliste

KJERNELITTERATUR:

- Bernt/Mæhle: Rett, samfunn og demokrati, Oslo 2007 kapittel 1-22.
- Til sammen ca. 300 s.

TILLEGGSLITTERATUR:

- Bernt/Mæhle: Rett, samfunn og demokrati, Oslo 2007, kapittel 23.
- Hans Petter Graver: Rettsretorikk, Bergen 2007.
- Knophs oversikt over Norges rett, 13. utgave (Oslo 2009)
- §§ 1, 6, 8 punkt I og II, 9 punkt I, 11, 12, 119, 125.
- Pål A. Bertnes og Halvor Kongshavn: Praktisk rettskildelære - juridisk informasjonssøking (Oslo 2005).
- Roald Hopsnes og Bjørn Henning Østenstad: Oppgavebok i Forvaltningsrett I (Bergen 2003) Del III Juridisk metode og oppgaveteknikk pkt. 1 - 6.
- Johs. Andenæs: Innføring i rettsstudiet, 6. utgave (Oslo 2002).
- Erik Boe: Innføring i juss. Juridisk tenkning og rettskildelære (Oslo, 1996).
- Torstein Eckhoff og Jan Helgesen: Rettskildelære, 5. utgave (Oslo 2001).

Emneevaluering

I henhold til retningslinjer for evaluering av emner ved Det juridiske fakultet.

Kontaktinformasjon

Kursansvarlig: Førsteamanuensis Eivind Kolflaath

Administrativt ansvarlig: Førstekonsulent Eli Tjerandsen: Eli.Tjerandsen@jurfa.uib.no

EXFAC Juridisk forprøve

Undervisningsspråk

Norsk

Undervisningssemester

Haut

Undervisningsstad

Det juridiske fakultet, Bergen

Mål og innhald

Exfac - juridisk forprøve - er en introduksjon til jusstudiet.

Læringsutbyte

Etter at kurset er gjennomført skal studenten

- kunne redegjøre for en prinsipiell forståelse for forholdet mellom rett og samfunn, herunder
 - o redegjøre for de sentrale institusjonene i det norske rettssystemet
 - o forklare sammenhengen mellom norsk og internasjonal rett
 - o redegjøre for rettsstatens ide, sentrale prinsipper og verdigrunnlag
 - o redegjøre for hvordan retten fungerer i et samfunn
 - o redegjøre for hva som kjennetegner rettsanvendelse
 - o drøfte prinsipielle sider ved rettsutviklingen i et samfunn
 - o drøfte spørsmål knyttet til rettens legitimitet
- kunne formidle denne forståelsen på en selvstendig, balansert og nyansert måte, både muntlig og i en strukturert skriftlig fremstilling
- kunne redegjøre for grunnleggende juridisk metode
- kunne forklare hva et rettsspørsmål er
- kunne søke etter juridisk kunnskap på egen hånd, både elektronisk og gjennom bruk av bibliotek
- kunne bidra aktivt i diskusjoner om samspillet mellom rett og samfunn

Krav til studierett

MAJUR

Undervisningsformer og omfang av org.und

Forelesninger, seminargrupper, en praktisk oppgave i juridisk metode og tilbakemeldinger på arbeidet med en seminaroppgave.

Obligatorisk undervisningsaktivitet

Oppmøte: Studenten må delta på minst 75 % av seminarundervisningen.

Arbeidskrav:

- 1) Studenten må utarbeide og levere en selvstendig, individuell disposisjon til seminaroppgave til det tidspunkt som er avtalt med seminarlederen og delta i arbeidet med og fremleggelsen av en felles presentasjon av seminaroppgaven på en gruppesamling.
- 2) Studenten må gjennomføre en muntlig presentasjon knyttet til et emne som skal diskuteres i en seminarsamling
- 3) Studenten må skrive og levere den felles øvingsoppgaven i juridisk metode.
- 4) Underkjente elementer i de obligatoriske arbeidskravene kan ikke gjentas før ved neste kurs.
- 5) Kursgodkjenning foreldes ikke.

Vurderingsformer

Kursdeltakinga vert vurdert på grunnlag av bestått/ikkje bestått. Prøvinga skjer som ei samla vurdering av studentens prestasjoner på seminaret ("mappe-evaluering"), med hovudvekt på eit skriftleg arbeid som er levert og vurdert under kurset, og ei mindre avsluttande prøve (2 timar). For å få godkjent kurset må studenten ha vore til stades på minst 75 % av seminara.

Det er ikkje tillatt med hjelpemidler under eksamen.

Karakterskala

Ved sensur av emnet benyttes karakterskalaen bestått/ikke bestått

Litteraturliste

KJERNELITTERATUR:

- Bernt/Mæhle: Rett, samfunn og demokrati, Oslo 2007 kapittel 1-22.
- Til sammen ca. 300 s.

TILLEGGSLITTERATUR:

- Bernt/Mæhle: Rett, samfunn og demokrati, Oslo 2007, kapittel 23.
- Hans Petter Graver: Rettsretorikk, Bergen 2007.
- Knophs oversikt over Norges rett, 13. utgave (Oslo 2009)
- §§ 1, 6, 8 punkt I og II, 9 punkt I, 11, 12, 119, 125.
- Pål A. Bertnes og Halvor Kongshavn: Praktisk rettskildelære - juridisk informasjonssøking (Oslo 2005).
- Roald Hopsnes og Bjørn Henning Østenstad: Oppgavebok i Forvaltningsrett I (Bergen 2003) Del III Juridisk metode og oppgaveteknikk pkt. 1 - 6.
- Johs. Andenæs: Innføring i rettsstudiet, 6. utgave (Oslo 2002).
- Erik Boe: Innføring i juss. Juridisk tenkning og rettskildelære (Oslo, 1996).
- Torstein Eckhoff og Jan Helgesen: Rettskildelære, 5. utgave (Oslo 2001).

Emneevaluering

I henhold til retningslinjer for evaluering av emner ved Det juridiske fakultet.

Kontaktinformasjon

Kursansvarlig: Førsteamanuensis Eivind Kolflaath

Administrativt ansvarlig: Førstekonsulent Eli Tjerandsen: Eli.Tjerandsen@jurfa.uib.no

Sunniva Solheim Alvestad

From: Svein Duggmo <svein.duggmo@gmail.com>
Sent: torsdag 3. september 2020 07:29
To: Sunniva Solheim Alvestad
Subject: Re: Info angående studiestart ved Det juridiske fakultet
Attachments: EXFAC 2010.pdf; JUS112 2011.pdf; JUS111 2011.pdf; JUS113 2012.pdf; JUS113 2011.pdf; JUS114 2011.pdf; JUS121 2012.pdf; JUS122 2011.pdf; JUS122 2012.pdf; JUS123 2012.pdf; JUS123 2013.pdf; JUS124 2011.pdf; JUS131 2012.pdf; JUS132 2012.pdf; JUS133 2013.pdf; JUS134 2013.pdf; JUS135 2013.pdf; Studieplan MAJUR 2010.pdf; JUS134 2017.pdf

Follow Up Flag: Follow up
Flag Status: Flagged

Hei igjen, Sunniva

Jeg søker innpass for fag tatt på Master i rettsvitenskap ved UiB for tilsvarende fag ved UiT. Vedlagt finner du fagbeskrivelser med pensum som gjaldt for fagene jeg tok på UIB. Studieplanen for årene ligger også vedlagt. I tillegg har jeg innpass for ex.phil. tatt ved NTNU.

Jeg sender gjerne en mer formell innpassøknad, men her er jeg først interessert i å høre hvordan dere går frem når det gjøres innpass fra bergens-modellen til UiT. Det viktigste spørsmålet: Har du den informasjonen du trenger for å behandle søknaden?

Vennlig hilsen
Svein Duggmo

fre. 28. aug. 2020 kl. 10:05 skrev Sunniva Solheim Alvestad <sunniva.s.alvestad@uit.no>:

Hei,

Innpassøknadene behandles ved neste SU-møte. Du må sende meg fagbeskrivelser med pensum for de årene da du gikk på de ulike avdelingene, samt studieplanen som var gjeldende da du studerte.

Vennlig hilsen/Best regards/Dearvuodáiguin

Sunniva Solheim Alvestad

førstekonsulent

Det juridiske fakultet

UiT Norges arktiske universitet

Tlf. 77 64 57 82

E-post: sunniva.s.alvestad@uit.no

From: Svein Duggmo <svein.duggmo@gmail.com>
Sent: lørdag 8. august 2020 17:28
To: Sunniva Solheim Alvestad <sunniva.s.alvestad@uit.no>
Subject: Re: Info angående studiestart ved Det juridiske fakultet

Hei, Sunniva

Takk for hyggelig velkomstmål. Jeg har allerede fullført 1-3. år av juristutdannelsen ved UIB. Jeg har søkt meg inn på utdanningen ved UIT med hensikt om å få godskrevet utdanning fra UIB. Dette betyr at jeg ikke kommer til å delta på velkomstmøte eller orienteringsmøtet, ei heller på undervisningen videre. Håper dette ikke gir for mye administrativt arbeid for din del.

Vennlig hilsen

Svein Duggmo

tor. 6. aug. 2020 kl. 16:41 skrev Sunniva Solheim Alvestad <sunniva.s.alvestad@uit.no>:

Hei alle sammen,

Om få dager møtes vi endelig og får ønske dere velkommen til oss. Selv om det blir en noe annerledes studiestart enn vi er vant med, skal vi gjøre vårt aller beste for at dere får en fin start på studiet.

Som opplyst i mailen dere fikk etter å ha takket ja til plass hos oss, er det vi ved fakultetet som skal melde dere opp til undervisningen denne høsten. Dette gjør vi for å kunne overholde smittevernreglene og de retningslinjene vi må følge ved UiT. Vedlagt i denne mailen ligger en oversikt over hvilke begynnerkollokviegrupper dere tilhører og hvilke seminargrupper dere tilhører. Dette er for at dere skal kunne gå og se i timeplanen hvilke tidspunkt dere er satt opp til for undervisning og velkomst-/ og orienteringsmøtene. Den **seminargruppen** dere tilhører, er den gruppen dere skal forholde dere til når dere skal på velkomst-/ og orienteringsmøtene.

Vi gjør oppmerksom på at dere ikke skal melde dere opp til ex.phil enda. Vi vil komme tilbake med mer info angående dette så snart som mulig!

Velkomstmøte

Velkomstmøtet avholdes i AUD 3 (hus 6 i Teorifagsbygget) og AUD 2 (hus 1 i Teorifagsbygget).

Oppmøte gruppe 1 og 2 - auditorium 3, Teorifagbygget, Hus 6, klokken 10:00-11:00

Oppmøte gruppe 3, 4 og 5 - auditorium 2, Teorifagbygget, Hus 1, klokken 11:30-12:30

Oppmøte gruppe 6 og 7 - auditorium 3, Teorifagbygget, Hus 6, klokken 13:00-14:00

Etter velkomstmøtene overtar Juristforeningens fadderordning auditoriet og fortsetter med tildeling av faddere og omvisning på universitetsområdet.

Obligatorisk orienteringsmøte

Onsdag 12. august avholdes **obligatoriske orienteringsmøter for nye studenter**. Du må møte opp og skrive deg på studentlisten for å beholde studieplassen.

Oppmøte gruppe 1 og 2 - auditorium 3, Teorifagbygget, Hus 6, klokken 10:00-11:00

Oppmøte gruppe 3, 4 og 5 - auditorium 2, Teorifagbygget, Hus 1, klokken 11:30-12:30

Oppmøte gruppe 6 og 7 - auditorium 3, Teorifagbygget, Hus 6, klokken 13:00-14:00

Vennlig hilsen/Best regards/Dearvuođaiguin

Sunniva Solheim Alvestad

førstekonsulent

Det juridiske fakultet

UiT Norges arktiske universitet

Tlf. 77 64 57 82

E-post: sunniva.s.alvestad@uit.no

--
Vennlig hilsen Svein Duggmo

--
Vennlig hilsen Svein Duggmo